

brå

 Sveriges officiella statistik

Kriminalstatistik

2018

Anmälda brott

Slutlig statistik

Brå - kunskapscentrum för rättsväsendet

Myndigheten Brå verkar för att brottsligheten minskar och tryggheten ökar i samhället. Det gör vi genom att ta fram fakta och sprida kunskap om brottslighet, brottsbekämpning och brottsförebyggande arbete, till i första hand regeringen och myndigheter inom rättsväsendet.

URN: NBN: SE: BRA-809

© Brottsförebyggande rådet 2019

Enheten för rättsstatistik

Omslagsillustration: Susanne Engman

Produktion: Brottsförebyggande rådet, Box 1386, 111 93 Stockholm

Telefon 08-527 58 400, e-post info@bra.se, www.bra.se

Denna publikation kan laddas ner från Brås webbplats www.bra.se/publikationer.

På begäran kan Brå ta fram ett alternativt format. Frågor om alternativa format skickas till: tillgangligt@bra.se.

Vid citat eller användande av tabeller, figurer, diagram ska källan Brå anges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovspersonens tillstånd.

Innehåll

Sammanfattning	5
Huvudresultat för 2018	5
Inledning	8
Tolkning av statistiken	8
Begrepp och definitioner	9
Resultat	11
Utvecklingen av samtliga anmälda brott	11
Brottsstrukturen	12
Brottskategoriernas utveckling	13
Redovisning efter brottskategori och brottstyp	14
Brott mot person	14
Stöld- och tillgreppsbrott	34
Bedrägeribrott	37
Skadegörelsebrott	38
Trafikbrott	39
Narkotikabrott	40
Regionala resultat	41
Några nya redovisningar 2018	42
Beskrivning av statistiken	44
Statistikens ändamål	44
Statistikens innehåll	44
Anmälda brott	44
Klassificering av brott	45
Regional fördelning	46
Insamling och bearbetning	47

Jämförbarhet över tid	47
Förändringar i statistiken på grund av enskilda ärenden som omfattar många brott	47
Tekniska, metodmässiga och juridiska förändringar	51
Kvalitetsstudier	55
Kvaliteten i brottskoder	55
Specialstudier om dödligt våld	56

Sammanfattning

Statistiken över anmälda brott omfattar alla händelser som anmälts och registrerats som brott hos Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Tullverket eller Ekobrottsmyndigheten. De anmälda brotten inkluderar även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott. För en mer detaljerad beskrivning, se avsnittet *Statistikens innehåll*.

Ändamålet med statistiken är att ge en bild av nivån och utvecklingen av de händelser som anmälts och registrerats som brott hos de brottsutredande myndigheterna under den redovisade perioden. Statistiken visar således inte hur många brott som faktiskt har begåtts. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under perioden.

Huvudresultat för 2018

Samtliga brott

- Under 2018 anmäldes cirka 1,55 miljoner brott, vilket är 35 700 (+2 %) fler än året innan.
- Den kategori anmälda brott som ökade mest i antal (+25 %) under 2018 var bedrägeribrott (9 kap. brottsbalken). Den största ökningen inom denna kategori gällde brottstyperna datorbedrägeri respektive utpressning.

Den kategori anmälda brott som minskade mest (−9 %) under 2018 var stöld- och tillgreppsbrott (8 kap. brottsbalken). Den största minskningen inom denna kategori gällde fickstöld respektive inbrottsstöld i bostad, fritidshus med mera.

Brott mot person

- Under 2018 anmäldes cirka 291 000 **brott mot person** (3–7 kap. brottsbalken), vilket är en ökning med 1 procent (+1 790 brott) jämfört med 2017.

- Totalt anmäldes 83 200 **misshandelsbrott** under 2018, vilket är en minskning med 1 procent (–989 brott). Antalet misshandelsbrott mot kvinnor (18 år eller äldre) ökade med 3 procent till 28 700 anmälda brott, medan misshandelsbrott mot män (18 år eller äldre) minskade med 6 procent till 30 700 brott. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) ökade med 1 procent, till 23 800 brott, jämfört med 2017.
- Under 2018 anmäldes 1 740 **grova fridskränkingsbrott**, vilket är 2 procent fler än 2017. Antalet grova fridskränkingsbrott mot kvinnor (18 år eller äldre) minskade med 7 brott (–3 %) till totalt 206 brott. Under 2018 anmäldes totalt 121 brott om grov fridskränkning mot män (18 år eller äldre), vilket är 7 brott fler än 2017 (+6 %). År 2018 anmäldes 1 390 brott om grov fridskränkning mot barn (0–17 år), vilket är ökning med 2 procent sedan 2017.
- Totalt anmäldes 1710 brott om **grov kvinnofridskränkning**, vilket är en minskning med 7 procent (–134 brott) jämfört med 2017.
- Under 2018 anmäldes 7 960 **våldtäkter**, vilket är en ökning med 589 brott (+8 %). Antalet anmälda våldtäkter mot kvinnor (18 år eller äldre) har ökat med 6 procent, till 4 270 anmälda brott, medan de anmälda våldtäktsbrotten mot män (18 år eller äldre) minskade med 7 procent, till 193 brott. Under 2018 har anmälda våldtäktsbrott mot barn (0–17 år) ökat med 12 procent (+371 brott), till 3 490 anmälda brott.
- Totalt anmäldes 10 600 brott om **sexuellt ofredande** under 2018, vilket är en minskning med 338 (–3 %) brott. Antalet anmälda brott om sexuellt ofredande mot kvinnor (18 år eller äldre) minskade med 290 brott (–5 %) till 5 090 brott. De anmälda brotten om sexuella ofredanden mot män (18 år eller äldre) ökade med 25 brott (+6 %), till 451 anmälda brott. Under 2018 har de anmälda brotten om sexuellt ofredande mot barn (0–17 år) minskat med 27 brott (–1 %), till 4 270 anmälda brott.

Stöld- och tillgreppsbrott

- Under 2018 anmäldes 445 000 **stöld- och tillgreppsbrott** (8 kap. brottsbalken), vilket innebär en minskning med 9 procent (–41 400 brott) jämfört med året innan.
- Totalt anmäldes 77 700 inbrottsstölden under 2018, vilket är en minskning med 13 procent jämfört med 2017. Inbrotten i bostad minskade med 24 procent, eller 5 520 anmälda brott. Minskningen gällde både anmälda inbrott i villa och radhus, som minskade med 3 830 brott (–28%), och anmälda inbrott i lägenhet, som minskade med 1 690 brott (–19 %).

Personrånen ökade med 11 procent, till 6 890 anmälda brott, medan **butiksrånen** minskade med 29 procent, till 515 brott. Under året anmäldes 11 bankrån, ett oförändrat antal jämfört med året innan.

Övriga brott

- Under 2018 anmäldes 260 000 **bedrägeribrott**¹ (9 kap. brottsbalken). Det är en ökning med 51 600 brott (+25 %) jämfört med 2017.
- Totalt anmäldes totalt 25 900 **rattfylleribrott** under 2018, vilket är en ökning med 1 procent jämfört med 2017. Rattfylleri under påverkan av narkotika, så kallat drograttfylleri, ökade med 4 procent till 14 300 anmälda brott.
- Under 2018 anmäldes närmare 107 000 **narkotikabrott**, vilket var en ökning med 6 procent jämfört med 2017.

¹ Exklusive bidragsbrott.

Inledning

Statistiken över anmälda brott ger en övergripande bild av ärendinflödet till Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. Den visar antalet händelser som har anmälts och registrerats som brott hos dessa myndigheter.

Statistiken redovisas i huvudsak enligt den juridiska indelningen av brott i lagstiftningen. I vissa fall förekommer dock information som är mer detaljerad än det lagrum som reglerar brottet. Det gäller till exempel redovisningen av anmäld misshandel, som bland annat inkluderar information om ålder och kön på den utsatta personen. Samtidigt är statistiken i vissa andra fall mindre detaljerad än lagstiftningen, vilket gäller för en stor del av brotten mot den specialstraffrättsliga lagstiftningen.

Från och med 2017 års statistik presenteras en utökad redovisning av de brottsutsattas kön, i den textade sammanfattningen av statistiken över anmälda *brott mot person*. Utökningen följer av Brås regeringsuppdrag att öka integreringen av kön i sammanställningarna av statistik, där så är möjligt.

Notera att samtliga sifferuppgifter i text och tabeller är avrundande enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent, och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar och uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på icke avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Tolkning av statistiken

När du tolkar statistiken över anmälda brott, tänk på följande:

- Statistiken visar antalet anmälda brott och inte det totala antalet faktiskt begångna brott. Hur stor andel av de begångna brotten som anmäls varierar beroende på

brottstyp, och endast för enstaka brottstyper kan anmälningsstatistiken antas ge en ungefärlig bild av hur många brott som verkligen begås.

- Det faktiska antalet brott är oftast högre än det antal anmälda brott som redovisas i statistiken. Ett undantag är anmälda fall av dödligt våld, där det faktiska antalet brott är lägre än antalet anmälda händelser. Det beror på att dessa främst visar det antal händelser med dödlig utgång som behöver utredas för att klargöra om ett mord eller dråp har begåtts eller inte.
- Benägenheten att anmäla brott kan förändras över tid, till exempel på grund av förändrade attityder i samhället eller ändrade försäkringsvillkor. Detta innebär att det för många brottstyper är svårt att utifrån de anmälda brotten avgöra om brottsligheten i samhället ökar eller minskar.
- Antalet anmälda brott för vissa brottstyper, som narkotika- och trafikbrott, beror till stor del på polisens och andra myndigheters kontroll- och spaningsinsatser. Om insatserna förändras påverkar det oftast antalet anmälda brott. Förändringar i lagstiftningen kan också påverka utvecklingen av vilka brott som anmäls.
- Enstaka stora ärenden med många brott kan skapa problem vid jämförelser över tid, liksom osäkerhet om huruvida en förändring är generell eller härrör från ett och samma ärende. Stora ärenden är ovanliga, men bör beaktas vid tolkning av statistiken.

Begrepp och definitioner

I statistiken över anmälda brott används i huvudsak följande begrepp:

- **Anmälda brott** är samtliga händelser som anmälts och registrerats som brott (med fängelse i straffskalan) hos de brottsutredande myndigheterna. Ett brott registreras för varje enskild lagöverträdelse.
- **Brottskategori:** Den grövre indelning som de anmälda brotten redovisas i. Det rör sig om sju breda kategorier:
 - Brottsbalken 3–7 kap. Brott mot person
 - Brottsbalken 8 kap. Stöld och tillgreppsbrott
 - Brottsbalken 9 kap. Bedrägeribrott
 - Brottsbalken 12 kap. Skadegörelsebrott
 - Brott mot trafikbrottslagen
 - Brott mot narkotikastrafflagen
 - Övriga brott

- **Brottstyp** är den typ av brott som har anmälts. Observationsvariabeln är den senast registrerade brottskoden.
- **Ålder** avser offrets ålder vid tidpunkten för brottet, och hämtas från den angivna brottskoden.
- **Kön** avser personens juridiska kön och hämtas från den angivna brottskoden.

För en mer detaljerad beskrivning av statistiken, se kapitlet *Beskrivning av statistiken*.

Resultat

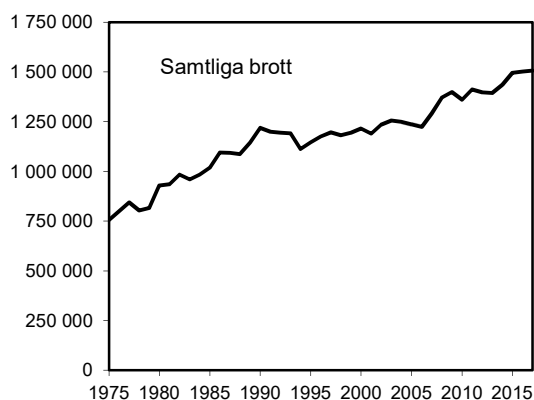
I sammanställningen nedan redovisas huvudresultaten för statistiken över anmälda brott 2018. Inledningsvis redovisas nivå och utveckling för det totala antalet anmälda brott. Därefter redovisas brottsstrukturen och sedan utvecklingen för de brottskategorier och brottstyper där de största förändringarna har skett jämfört med de föregående åren. Slutligen görs en mer detaljerad redovisning av nivå och utveckling för var och en av brottskategorierna och för några av de grävsta och mest efterfrågade brottstyperna. Sist redovisas de regionala resultaten.²

Utvecklingen av samtliga anmälda brott³

Under 2018 anmäldes cirka 1 550 000 brott till polis, tull eller åklagare. Det är 35 700 fler brott (+2 %) än 2017. Under den senaste tioårsperioden (2009–2018) har antalet anmälda brott ökat med cirka 145 000 brott (+10 %). Utvecklingen av samtliga anmälda brott har ökat kontinuerligt sedan 1975. Ökningstakten var starkast fram till 1990-talet. Därefter var ökningstakten svagare under perioden fram till mitten av 00-talet, för att sedan återigen öka.

² För exakta sifferuppgifter över nivåer för samtliga brottstyper som redovisas i statistiken, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

³ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

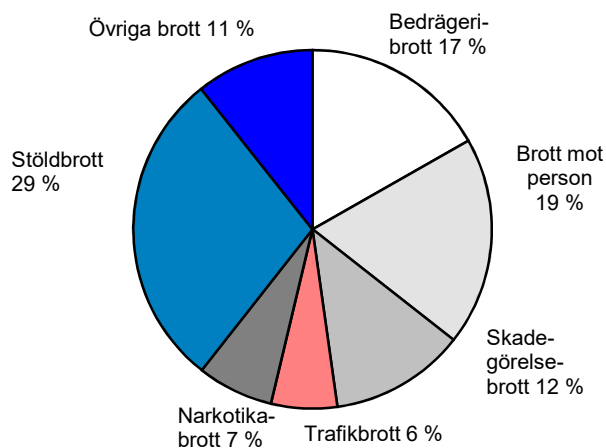
Samtliga brott 1 550 000 brott
+35 700 (+2 %)

Figur 1. Det totala antalet anmälda brott åren 1975–2018.

Brottsstrukturen

Under 2018 utgjorde stöld- och tillgreppsbrotten 29 procent av samtliga anmälda brott, medan motsvarande andel för brott mot person var 19 procent. Bedrägeri- och skadegörelsebrotten utgjorde 17 respektive 12 procent av de brott som anmälde.

Den senaste tioårsperioden (2009–2018) utmärks av en minskning av stöldbrottens andel av samtliga anmälda brott. Minskningen uppgår till 12 procentenheter. Även andelen skadegörelsebrott har minskat de senaste tio åren, med 2 procentenheter. De flesta övriga brottskategorier har ökat sina andelar av totalen eller varit oförändrade. Bedrägeribrotten har ökat med 10 procentenheter och brott mot person har ökat med 2 procentenheter, medan narkotikabrotten har ökat med 1 procentenhet.⁴

År 2018 jämfört med 2009:

(Brottskategorier i procent av samtliga anmälda brott samt skillnad i procentenheter).

	2009	2018	Skillnad i procentenheter
Stöld- och tillgreppsbrott	41 %	29 %	-12
Brott mot person	16 %	19 %	+2
Bedrägeribrott	7 %	17 %	+10
Skadegörelsebrott	14 %	12 %	-2
Narkotikabrott	6 %	7 %	+1
Trafikbrott	6 %	6 %	±0
Övriga brott	10 %	11 %	+1

Figur 2. Brottskategorier i procent av det totala antalet anmälda brott 2018 (1 550 000 anmälda brott).

⁴ Talen redovisas avrundade, men differensen räknas utifrån tal med decimaler. Detta kan illustreras av beräkningen $5,61 - 6,48 = -0,9$ som vid avrundning blir: $6 - 6 = -1$.

Brottskategoriernas utveckling

Statistiken över anmälda brott redovisas efter sju breda brottskategorier samt för ett urval av enskilda brottstyper.

Bland de brottskategorier som redovisas hör bedrägeribrott och skadegörelsebrott till de kategorier som ökade mest i antal anmälda brott under 2018.

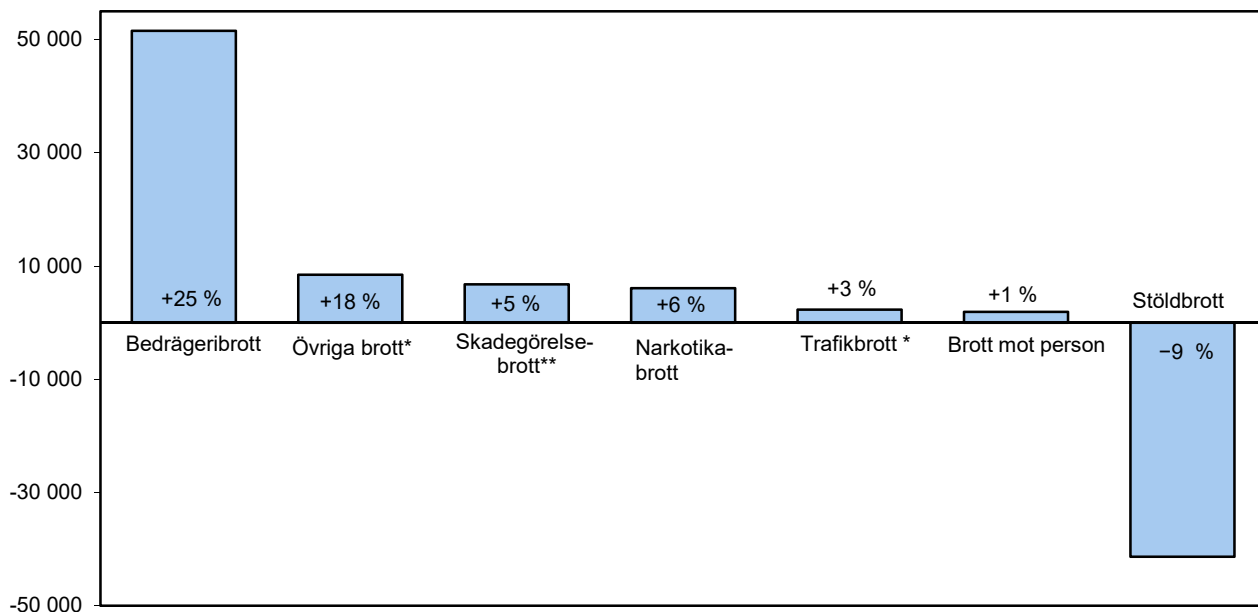
Bedrägeribrotten ökade med 51 600 anmälda brott (+25 %). Det som ökade mest inom kategorin bedrägeribrott var datorbedrägeri och utpressning.

Skadegörelsebrotten ökade med 8 450 anmälda brott (+5 %) 2018. Det som ökade mest inom kategorin var klotter mot kollektivtrafik och annan skadegörelse (ej klotter). Även narkotikabrott hör till de brottskategorier där antalet anmälda brott ökade relativt mycket 2018, en ökning på 6 procent (+6 070 brott) jämfört med året innan.

Stöld- och tillgreppsbrott var den brottskategori som *minskade* mest, med 41 400 anmälda brott (-9 %). De brottstyper som minskade mest inom denna kategori var fickstölder och inbrottsstöld i bostad, fritidshus med mera.

Tabell 1 Förändringar i antal och andel anmälda brott mellan 2017 och 2018 inom sju brottskategorier. Förändringarna i procent redovisas med avrundade tal. Till exempel redovisas en ökning med 0,1 % som ingen förändring.

Brottstyp	Anmälda 2018		Förändring 2017–2018	
	Antal	Antal	Antal	%
Samtliga brott	1 550 000	35 700		+2 %
Brott mot person	291 000	1 890		+1 %
Stöld- och tillgreppsbrott	445 000	-41 400		-9 %
Bedrägeribrott	260 000	51 600		+25 %
Skadegörelse	189 000	8 450		+5 %
Trafikbrott	92 300	2 340		+3 %
Narkotikabrott	107 000	6 070		+6 %

Figur 3. Förändringar i antalet anmälda brott mellan 2017 och 2018 (procentuell förändring inom respektive brottskategori redovisas i diagrammet). Förändringarna i procent redovisas med avrundade tal. Till exempel redovisas en ökning med 0,1 % som ingen förändring.

* Kategorin övriga brott utgörs av de brott som inte ingår i någon av de andra kategorierna. Här ingår bland annat bidragsbrott, smuglingsbrott, alkoholbrott, miljöbrott och överträdelse av kontaktförbud.

** Det är vanligt att stora mängder anmälda skadegörelsebrott registreras vid ett och samma tillfälle. Brotten kan vid dessa fall härröra från tidigare år. Mängden skadegörelsebrott som registreras varierar beroende på berörda aktörers rutiner vid rapportering och registrering av brott.

Redovisning efter brottskategori och brottstyp

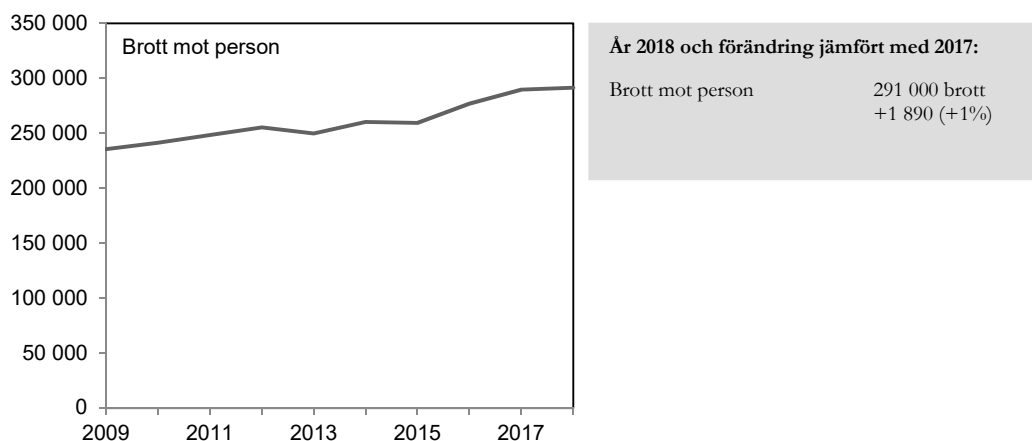
Nedan följer en redovisning av nivå och utveckling de senaste tio åren för de anmälda brotten, uppdelade på brottskategorier och med fokus på några av de allvarligare brottstyperna.

Brott mot person⁵

Med brott mot person avses brott som regleras i 3–7 kap. brottsbalken. Denna brottskategori omfattar bland annat misshandel, ofredande samt olaga hot, som är de brottstyper som står för flest anmälningar (sammanlagt 65 procent) av de anmälda brotten mot person. Övriga brottstyper i kategorin är bland annat dödligt våld, vållande till annans död eller till kroppsskada, olaga hot, ofredande, sexualbrott, grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning, olaga förföljelse, egenmäktighet med barn samt olaga identitetsanvändning. I detta kapitel beskrivs nivå och utveckling för kategorin brott mot person samt för några av de allvarligare brottstyper som ingår i kategorin. Statistik över dödligt våld finns i sammanfattningen Konstaterade fall av dödligt våld.

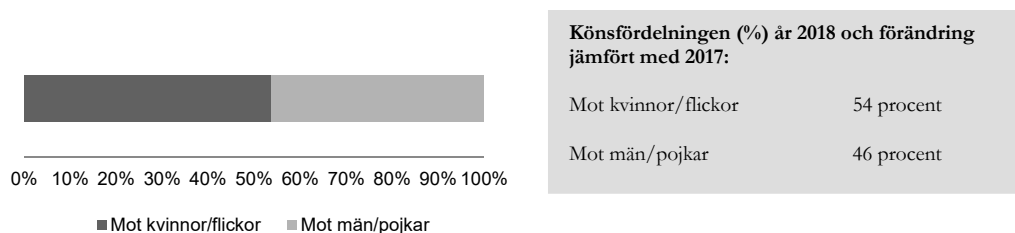
⁵ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

Antalet anmälda brott mot person 2018 motsvarade 19 procent av samtliga anmälda brott under året. Detta motsvarade strax under 291 000 brott mot person, vilket var en ökning med 1 procent (+1 890 brott) jämfört med 2017 och en ökning med 24 procent (+56 000 brott) jämfört med 2009.

Figur 4. Antal anmälda brott mot person, åren 2009–2018.

Merparten (85 %) av brottstyperna inom kategorin brott mot person presenteras uppdelade efter brottsoffrets kön. År 2018 var 54 procent av dem brott mot kvinnor eller flickor och 46 procent mot män eller pojkar.

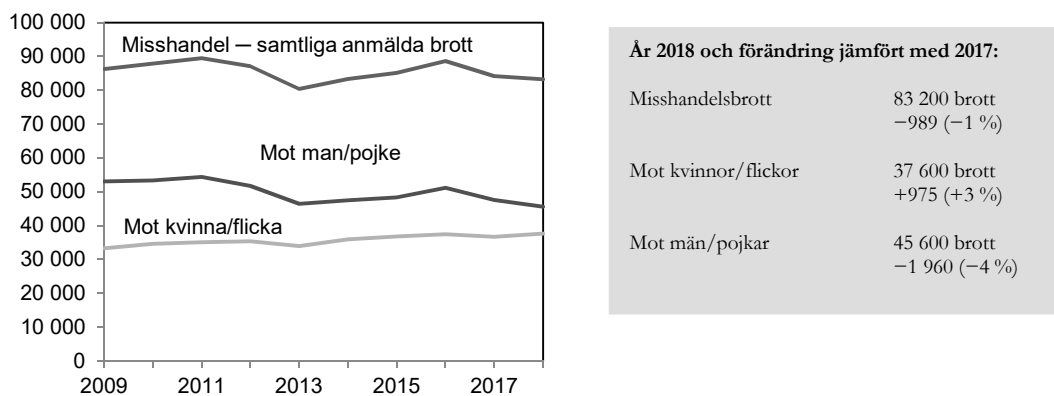

Figur 5. Anmälda brott mot person fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 291 000 anmälda brott.

Misshandel

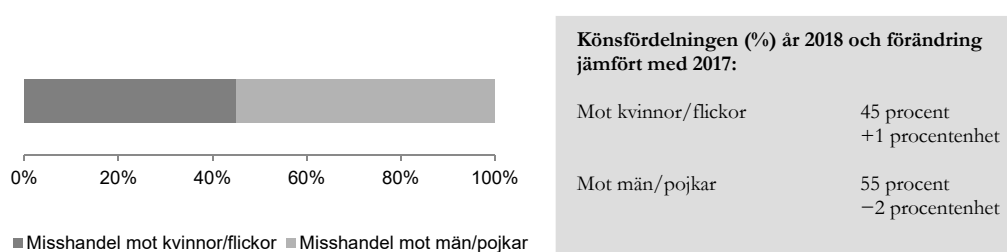
Totalt anmäldes 83 200 misshandelsbrott 2018, vilket var en minskning med 1 procent jämfört med 2017. Under den senaste tioårsperioden har de anmälda misshandelsbrotten legat mellan 80 400 och 89 500 brott, och den lägsta nivån uppmättes 2013. År 2018 var antalet anmälda misshandelsbrott 4 procent färre än 2009 (−3 060 brott).

Antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor/flickor 2018 uppgick till 37 600, vilket var en ökning med 3 procent jämfört med 2017, och med 13 procent sedan 2009. Antalet misshandelsbrott mot män/pojkar uppgick under året till 45 600, vilket var en minskning med 4 procent jämfört med 2017, och med 14 procent sedan 2009.

Figur 6. Antalet anmälda misshandelsbrott totalt, samt mot kvinnor/flickor och mot män/pojkar, åren 2009–2018.

Av samtliga anmälda misshandelsbrott 2018 var 45 procent brott mot kvinnor/flickor och 55 procent mot män/pojkar.

Figur 7. Anmälda misshandelsbrott fördelat efter brottsoffrets kön, 2018. Totalt 83 200 anmälda brott.

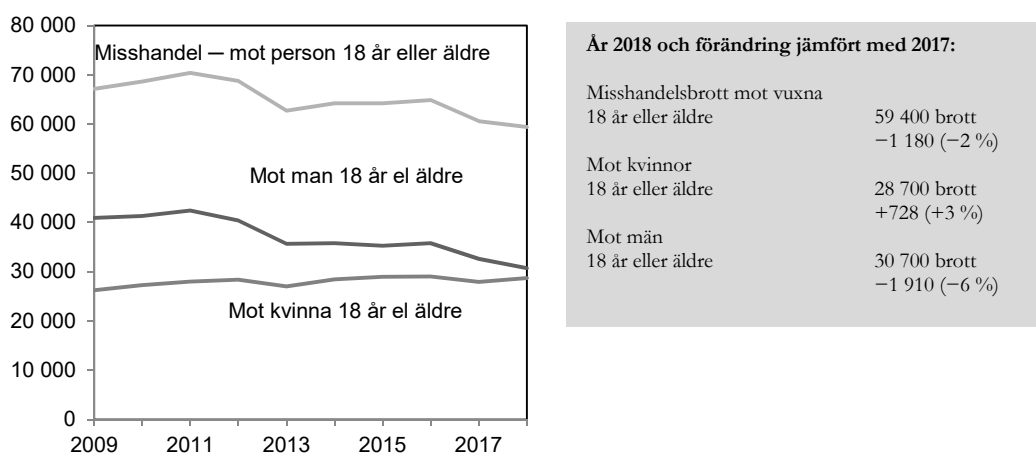
Av de misshandelsbrott som anmäldes 2018 var merparten, 71 procent, brott mot vuxna (18 år eller äldre), 9 procent mot barn i åldern 15–17 år, 15 procent mot barn i åldern 7–14 år och 5 procent mot barn i åldern 0–6 år. Åldersfördelningen följde samma mönster för både kvinnor/flickor och män/pojkar. Även åldersgrupperna emellan var könsfördelningen likartad, även om den var något jämnare bland vuxna (18 år eller äldre).

Tabell 2. Antal och andel misshandelsbrott per åldersgrupp dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, samt procentuell könsfördelning för de olika åldersgrupperna, 2018.

Ålder	Samtliga		Kvinnor/flickor		Män/pojkar		Könsfördelning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Kvinnor/flickor	Män/pojkar
0–6 år	3 990	5	1 640	4	2 350	5	41	59
7–14 år	12 400	15	4 560	12	7 870	17	37	63
15–17 år	7 410	9	2 730	7	4 680	10	37	63
18– år	59 400	71	28 700	76	30 700	67	48	52
Samtliga	83 200	100	37 600	100	45 600	100	45	55

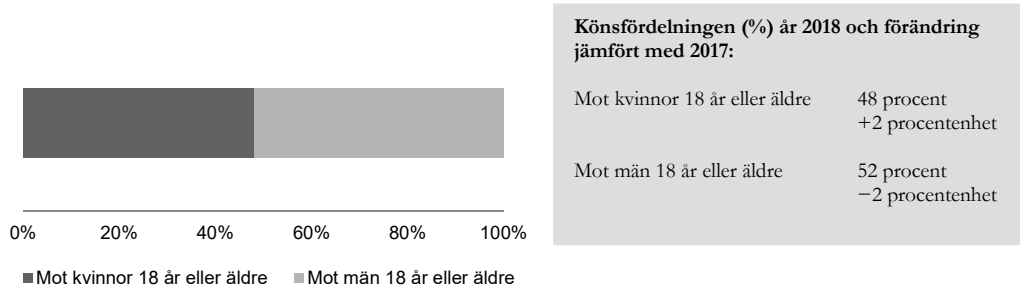
Misshandel mot vuxna (18 år eller äldre)

Under 2018 uppgick antalet anmälda misshandelsbrott mot vuxna (18 år eller äldre) till totalt 59 400 brott, vilket är 2 procent färre än 2017. Antalet anmälda misshandelsbrott mot kvinnor (18 år eller äldre) uppgick till totalt 28 700 brott under 2018, vilket är 728 fler än 2017. Anmälda misshandelsbrott mot män (18 år eller äldre) minskade med 6 procent, till 30 700 brott 2018. Sedan 2009 har de anmälda misshandelsbrotten mot vuxna (18 år eller äldre) minskat med 7 780 anmälda brott, eller 12 procent. De anmälda misshandelsbrotten mot kvinnor (18 år eller äldre) har ökat med 9 procent (+2 430 brott), medan de anmälda misshandelsbrotten mot män (18 år eller äldre) har minskat sedan 2009, med 25 procent (–10 200 brott).

Figur 8. Antalet anmälda misshandelsbrott mot vuxna (18 år eller äldre) totalt, mot kvinnor (18 år eller äldre) och mot män (18 år eller äldre), åren 2009–2018.

Av de anmälda misshandelsbrotten mot vuxna (18 år eller äldre) 2018 var 48 procent riktade mot kvinnor och 52 procent mot män.

Figur 9. Anmälda misshandelsbrott fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 59 400 anmälda brott.

Misshandelsbrotten indelas även efter relationen mellan brottsoffret och gärningspersonen samt efter brottsplatsen. För anmälda misshandelsbrott mot kvinnor 18 år eller äldre 2018 var det vanligast (80 %) att brottet begicks av en bekant person, av dessa gällde 13 400 brott (58 %) misshandel där brottsoffret och

gärningspersonen hade en *nära relation*⁶. För misshandel mot män var andelen brott som begicks av en för brottsoffret bekant gärningsperson 43 procent, av dessa var 20 procent i en nära relation. Det vanligast misshandelsbrottet mot män 2018 begicks av en obekant person (57 %) av dessa skedde de flesta utomhus (69 %). För misshandel mot kvinnor var andelen misshandelsbrott som begicks av en obekant person 20 procent, av dessa skedde 55 procent utomhus.

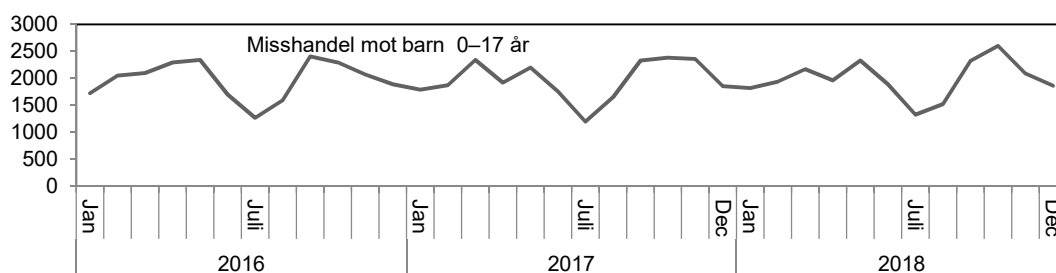
Tabell 3. Misshandelsbrott totalt, kön och ålder efter relation mellan brottsoffer och gärningsperson samt plats.

	Misshandel mot vuxna 18 år eller äldre		Misshandel mot kvinnor 18 år eller äldre		Misshandel mot män 18 år eller äldre	
	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)	Antal	Andel (%)
Obekant med offret	23 200	39	5 780	20	17 400	57
Utomhus	15 300	66	3 150	55	12 100	69
Inomhus	7 970	34	2 620	45	5 350	44
Bekant med offret	36 200	61	22 900	80	13 300	43
I nära relation med offret	15 900	44	13 400	58	2 590	20
Ej i nära relation med offret	20 200	56	9 560	42	10 700	80
Totalt	59 400	100	28 700	100	30 700	100

Misshandel mot barn 0–17 år

År 2018 anmäldes sammantaget 23 800 misshandelsbrott mot barn under 18 år. Det motsvarar 29 procent av alla anmälda misshandelsbrott. Totalt sett ökade antalet anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) med 1 procent mellan 2017 och 2018. Sedan 2009 har det totala antalet anmälda misshandelsbrott mot barn (0–17 år) ökat med 4 720 brott (+25 %).

Misshandelsbrotten mot barn anmäls i hög grad av förskola och skola, vilket märks i statistiken på så sätt att färre brott anmäls under sommaren än under skolterminerna.

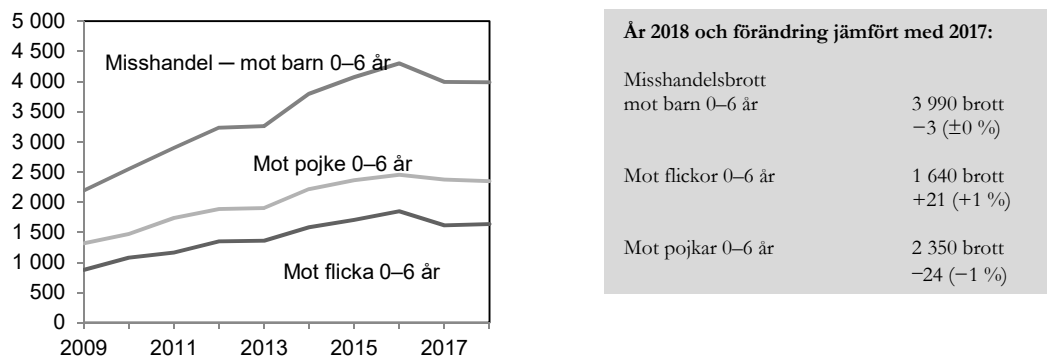
Figur 10. Antal anmälda misshandelsbrott mot personer under 18 år, månadsvis, 2016–2018.

Nedan redovisas misshandel mot barn efter tre åldersgrupper: 0–6 år, 7–14 år samt 15–17 år.

⁶ Med nära relation avses här att brottsoffer och gärningsperson är eller har varit gifta, sambo, särbo, flickvän/pojkvän eller har gemensamma barn.

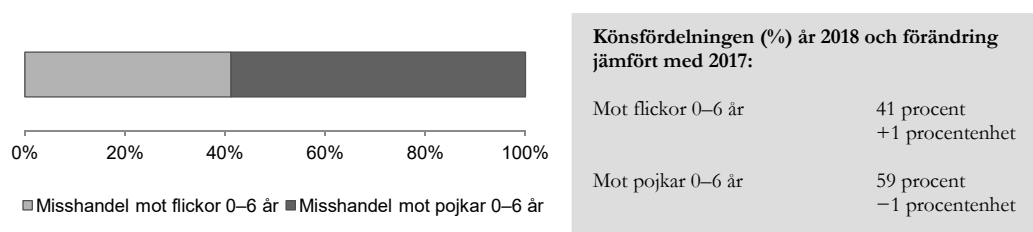
Misshandel mot barn 0–6 år

Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 0–6 år var under 2018 oförändrat, med 3 990 anmälda brott. Av dessa gällde 1 640 brott misshandel mot flickor, och 2 350 brott gällde misshandel mot pojkar. Sedan 2009 har antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 0–6 år ökat med 1 790 brott (+82 %).

Figur 11. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 0–6 år totalt, mot flickor 0–6 år och mot pojkar 0–6 år, åren 2009–2018.

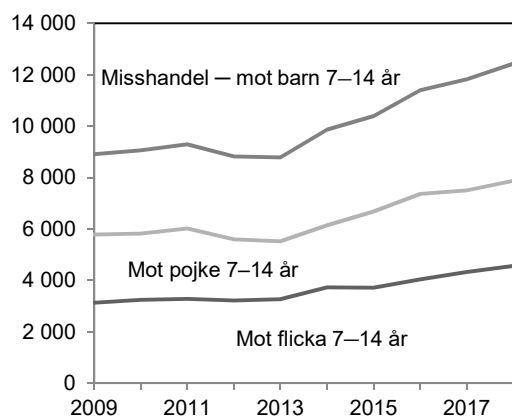
Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn 0–6 år var 41 procent brott mot flickor och 59 procent mot pojkar.

Figur 12. Anmälda misshandelsbrott mot barn 0–6 år fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 3 990 anmälda brott.

Mot barn 7–14 år

Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 7–14 år ökade under 2018 med 5 procent till 12 400 anmälda brott. Sedan 2009 har antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 7–14 år ökat med 40 procent, eller 3 530 anmälda brott.

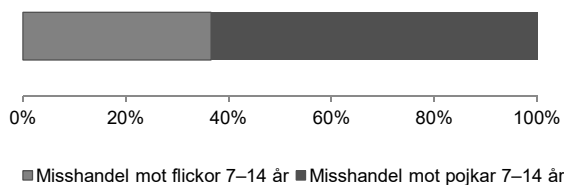

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Misshandelsbrott mot barn 7–14 år	12 400 brott +610 (+5 %)
Mot flickor 7–14 år	4 560 brott +240 (+6 %)
Mot pojkar 7–14 år	7 870 brott +370 (+5%)

Figur 13. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 7–14 år totalt, mot flickor 7–14 år och mot pojkar 7–14 år, åren 2009–2018.

Tre femtedelar (63 %), eller 7 870 av brotten, gällde misshandel mot pojkar och 4 560 (37 %) misshandel mot flickor.

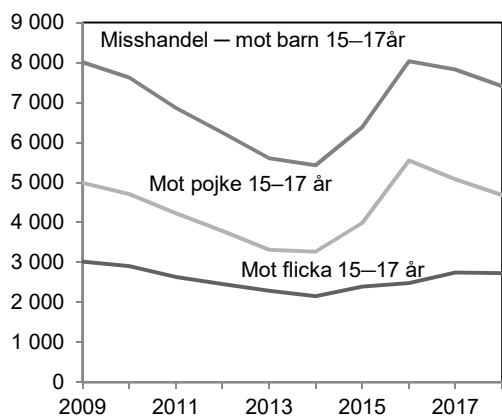
Könsfördelningen (%) år 2018 och förändring jämfört med 2017:

Mot flickor 7–14 år	37 procent ±0 procentenhet
Mot pojkar 7–14 år	63 procent ±0 procentenhet

Figur 14. Anmälda misshandelsbrott mot barn 7–14 år fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 12 400 anmälda brott.

Mot barn 15–17 år

Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn i åldern 15–17 år minskade under 2018, med 6 procent till 7 410 anmälda brott. Av dessa var 2 730 brott mot flickor och 4 680 brott mot pojkar. Under den senaste tioårsperioden har de anmälda misshandelsbrotten mot barn i åldern 15–17 år utmärkts av ganska stora svängningar. Jämfört med 2009 har de minskat med 7 procent, från 8 010 till 7 410 anmälda brott.

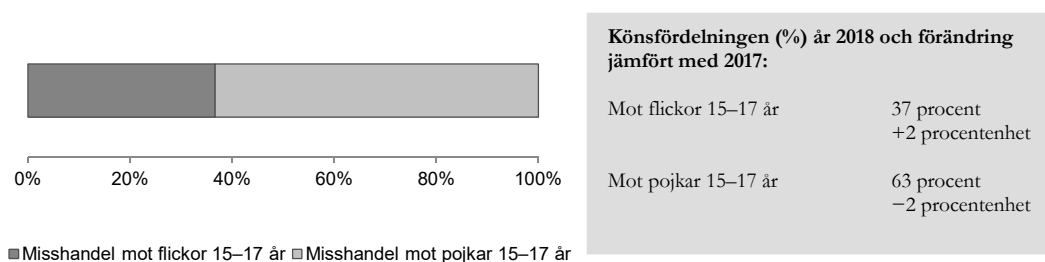

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Misshandelsbrott mot barn 15–17 år	7 410 brott -412 (-6 %)
Mot flickor 15–17 år	2 730 brott -14 (-1%)
Mot pojkar 15–17 år	4 680 brott -398 (-9 %)

Figur 15. Antalet anmälda misshandelsbrott mot barn 15–17 år totalt, mot flickor 15–17 år och mot pojkar 15–17 år, åren 2009–2018.

Av de anmälda misshandelsbrotten mot barn 15–17 år var 37 procent brott mot flickor och 63 procent mot pojkar.

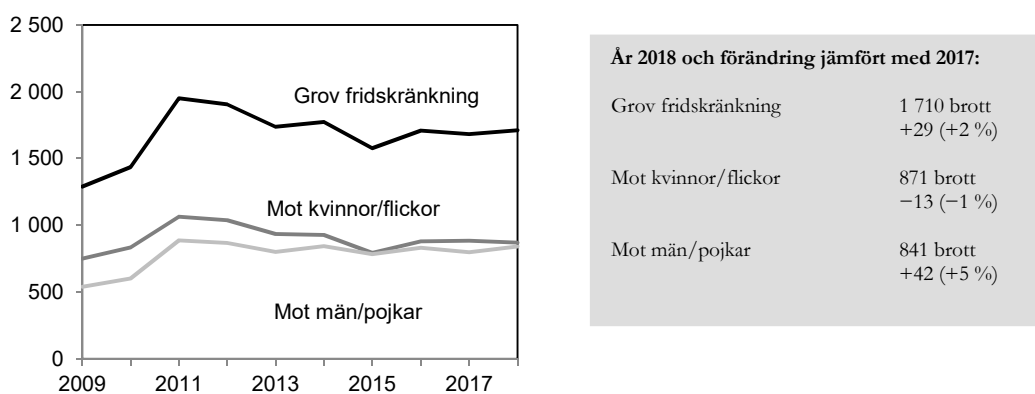
Figur 16. Anmälda misshandelsbrott mot barn 15–17 år fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 7 410 anmälda brott.

Grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning

Grov fridskränkning och grov kvinnofridskränkning omfattar flera brott och kan bestå av flera olika brottstyper, såsom misshandel, olaga hot och hemfridsbrott som sammantaget ingår i en upprepad kränkning och riktas mot en närstående eller tidigare närstående person. För grov kvinnofridskränkning gäller att brotten begås av en man mot en kvinna som han är eller har varit gift med eller som han bor eller har bott tillsammans med under äktenskapsliknande förhållanden.

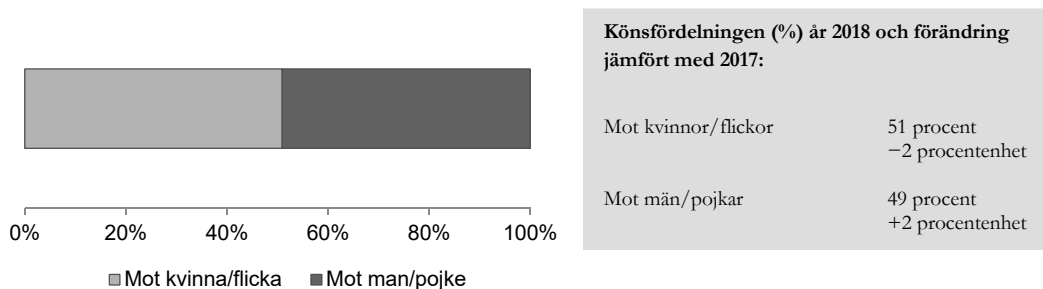
Grov fridskränkning

Antalet anmälningar om grov fridskränkning var ökade 2 procent jämfört med 2017, till 1 710 brott. Något fler anmälningar gällde brott mot kvinnor/flickor (871 brott) än mot män/pojkar (841 brott). Jämfört med 2009 har anmälda brott gällande grov fridskränkning ökat med 33 procent. Ökningen skedde dock under första delen av den uppmätta tioårsperioden, fram till 2011. Därefter har anmälda brott om grov fridskränkning totalt sett minskat.

Figur 17. Antalet anmälda brott om grov fridskränkning totalt, mot kvinnor/flickor och mot män/pojkar, åren 2009–2018.

Fördelningen av de anmälda brotten om grov fridskränkning mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar 2018 var relativt jämn och uppgick till 51 respektive 49 procent.

Figur 18. Anmälda brott om grov fridskränkning fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 1 710 anmälda brott.

Av de anmälda brotten om grov fridskränkning var majoriteten (81 procent) brott mot barn (0–17 år), och 19 procent avsåg brott mot vuxen (18 år eller äldre). Åldersfördelningen följde samma mönster för både kvinnor/flickor och män/pojkar. Könsfördelningen var jämn för barn (0–17 år), medan det var en större andel utsatta kvinnor än män bland vuxna (18 år eller äldre).

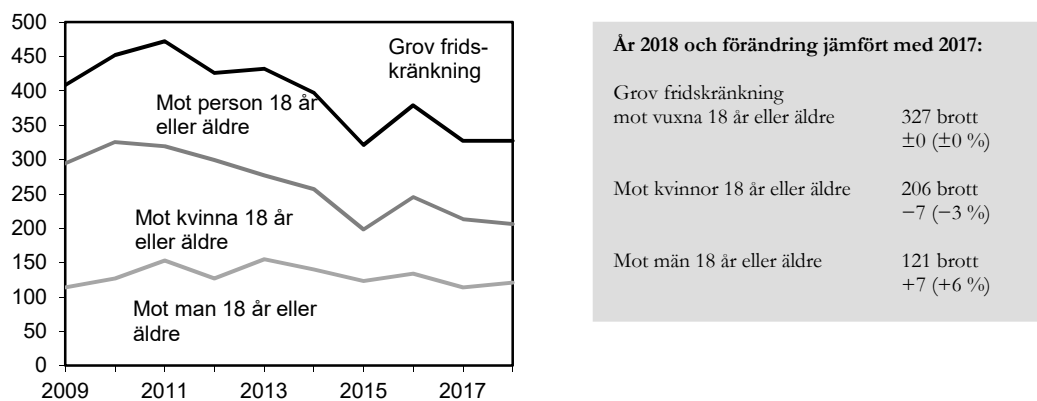
Tabell 4. Antal och andel fall av grov fridskränkning per åldersgrupp, dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, samt procentuell könsfördelning för de olika åldersgrupperna, 2018.

Ålder	Samtliga		Kvinnor/flickor		Män/pojkar		Könsfördelning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Kvinnor	Män
-17 år	1 390	81	665	76	720	86	48	52
18 år–	327	19	206	24	121	14	63	37
Samtliga	1 710	100	871	100	841	100		49

Grov fridskränkning mot vuxna (18 år eller äldre)

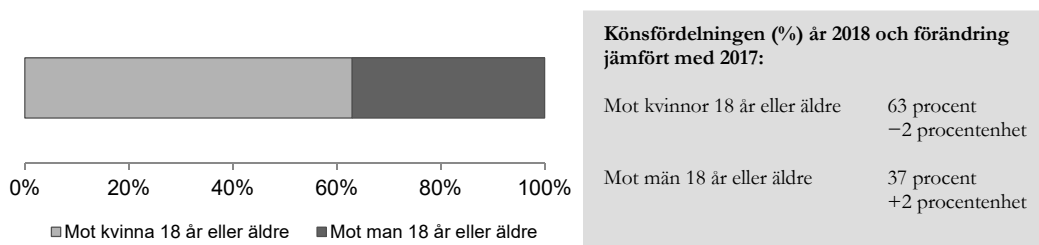
Under 2018 uppgick antalet anmälda grova fridskränkingsbrott mot person 18 år eller äldre till totalt 327 brott, vilket var oförändrat jämfört med 2017. Av dessa uppgick antalet anmälda grova fridskränkingsbrott mot kvinnor 18 år eller äldre till totalt 206 brott, vilket var en minskning jämfört med 2017 med 7 brott (-3 %). De anmälda brotten om grov fridskränkning mot män 18 år eller äldre uppgick till totalt 121 brott, vilket var 7 brott fler än 2017 (+6 %).

Sedan 2009 har de anmälda brotten om grov fridskränkning mot vuxna (18 år eller äldre) minskat med 81 anmälda brott, eller 20 procent. Under perioden har de anmälda grova fridskränkingsbrotten mot kvinnor 18 år eller äldre minskat med 88 anmälda brott, eller 30 procent, samtidigt som de anmälda brotten mot män 18 år eller äldre har ökat 6 procent (+7 brott).

Figur 19. Antalet anmälda fall av grov fridskränkning mot vuxna över 18 år totalt, mot kvinnor 18 år eller äldre och mot män 18 år eller äldre, åren 2009–2018.

Av de anmälda brotten om grov fridskränkning mot vuxna (18 år eller äldre) 2018 var 63 procent brott mot kvinnor och 37 procent mot män.

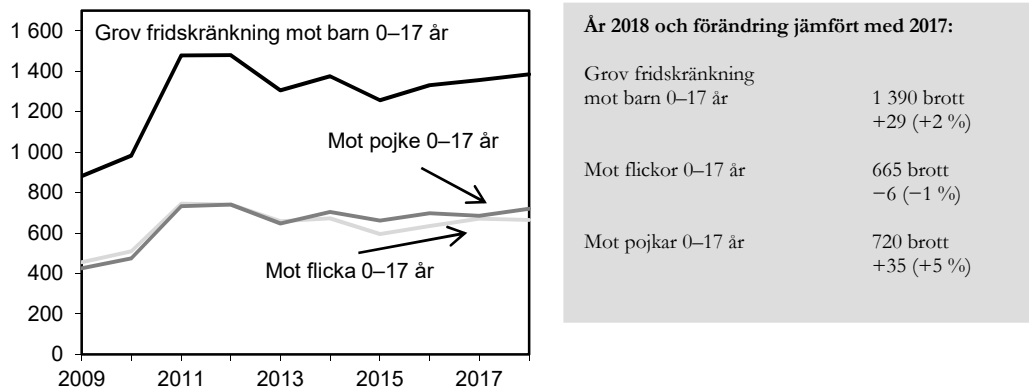

Figur 20. Anmälda fall av grov fridskränkning mot vuxna fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 327 anmälda brott.

Grov fridskränkning mot barn 0–17 år

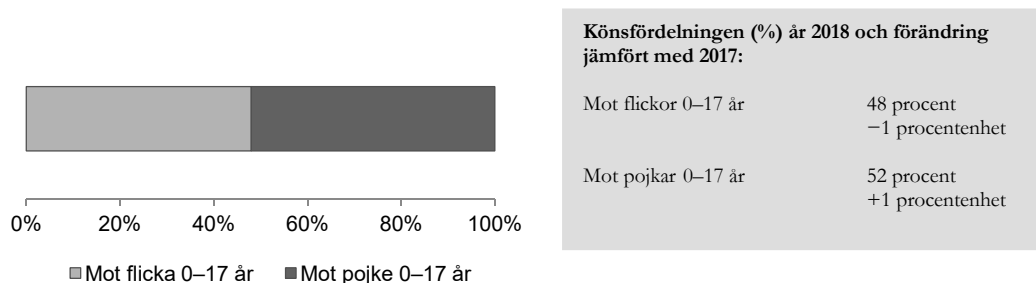
Av alla anmälda brott om grov fridskränkning 2018 var 81 procent riktade mot barn i åldern 0–17 år. Det rörde sig om totalt 1 390 fall av grov fridskränkning mot barn 0–17 år, vilket var oförändrat jämfört med 2017. Antalet anmälda brott om grov fridskränkning mot flickor minskade med 6 brott, eller 1 procent, till 665 brott, medan antalet anmälda brott mot pojkar ökade med 35 brott, eller 5 procent, till 720 brott.

Sedan 2009 har antalet anmälda fall av grov fridskränkning mot barn 0–17 år ökat med 504 brott (+57 %). Under samma period ökade dessa brott mot flickor med 46 procent (+209 brott), medan de mot pojkar ökade med 69 procent (+295 brott).

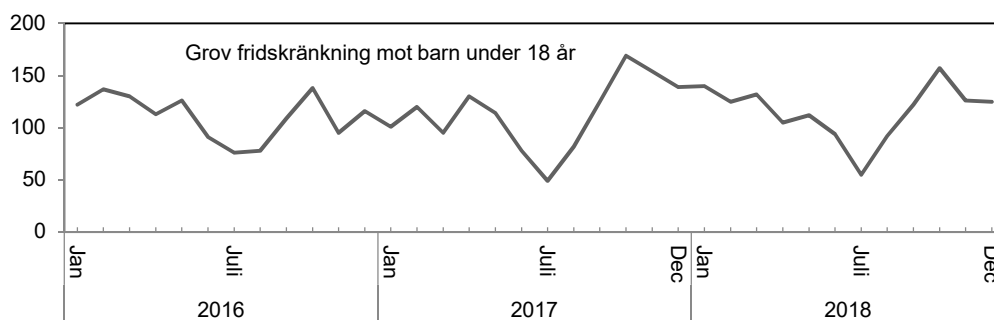
Figur 21. Antalet anmälda fall av grov fridskränkning mot barn under 18 år totalt, mot flickor under 18 år och mot pojkar under 18 år, åren 2009–2018.

Av de anmälda brotten om grov fridskränkning mot barn (0–17 år) var 48 procent riktade mot flickor och 52 procent mot pojkar 2018.

Figur 22. Anmälda fall av grov fridskränkning mot barn under 18 år fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 1 390 anmälda brott.

Liksom misshandel mot barn anmäls grov fridskränkning mot barn i högre grad under skolterminerna än under sommarmånaderna juni–augusti.

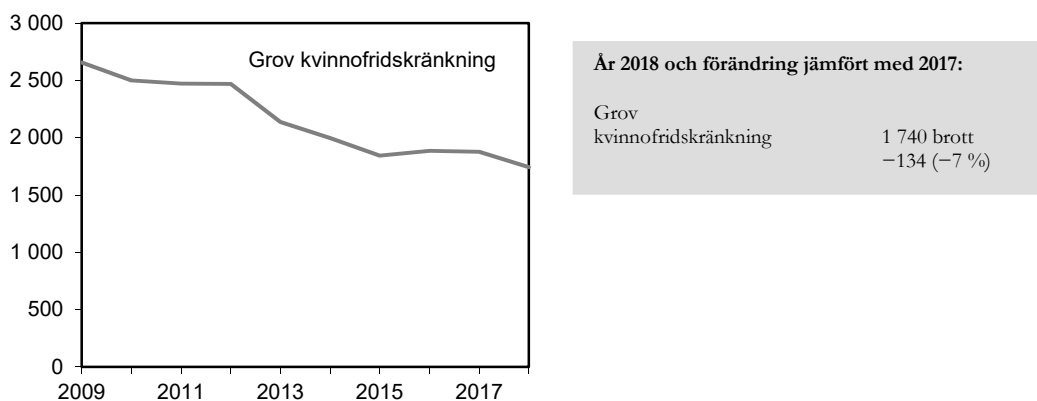

Figur 23. Antal anmälda fall av grov fridskränkning mot barn under 18 år månadsvis, 2016–2018.

Eftersom fridskränkningsbrotten omfattar flera brott och kan bestå av flera olika brottstyper, såsom misshandel, olaga hot och hemfridsbrott som sammantaget ingår i en upprepad kränkning, är utvecklingen av de anmälda fridskränkningsbrotten beroende av polisens och åklagarnas hantering av dessa brott.

Grov kvinnofridskränkning

Mellan 2017 och 2018 har antalet anmälda fall av grov kvinnofridskränkning minskat till 1 740 brott (-7 %). Sett till den senaste tioårsperioden har antalet anmälda fall av grov kvinnofridskränkning minskat med 34 procent (-913 brott).

Figur 24. Antalet anmälda fall av grov kvinnofridskränkning totalt, åren 2009–2018.

Eftersom kvinnofridskränkningens brott omfattar flera brott och kan bestå av flera olika brottstyper, såsom misshandel, olaga hot och hemfridsbrott som sammantaget ingår i en upprepad kränkning, är utvecklingen av de anmälda brotten om grov kvinnofridskränkning beroende av polisens och åklagarnas hantering av dessa brott.

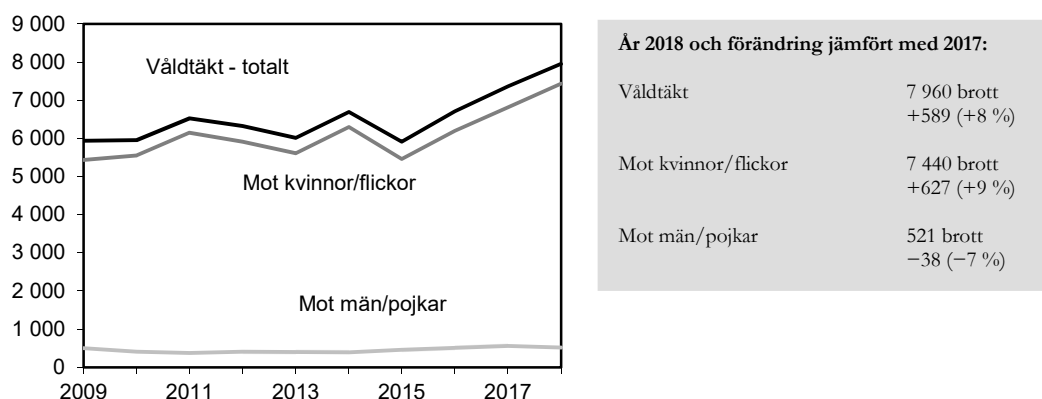
Våldtäkt

Mellan 2017 och 2018 ökade de anmälda våldtäkterna⁷ med 8 procent, eller 589 brott, till 7 960 brott. Av de anmälda våldtäkterna 2018 utgjordes 7 440 brott av våldtäkt mot kvinnor eller flickor, medan 521 anmälda brott avsåg våldtäkt mot män eller pojkar. Jämfört med 2017 hade de anmälda våldtäktsbrotten mot kvinnor/flickor ökat med 9 procent (+627 brott). De anmälda våldtäktsbrotten mot män/pojkar hade minskat, med 38 brott (-7 %).

Under den senaste tioårsperioden (2009–2018) har de anmälda våldtäkterna ökat med 2 020 brott (+34 %). Antalet anmälda våldtäkter mot kvinnor/flickor har ökat med 37 procent (+2 000 brott), medan de anmälda våldtäkterna mot män/pojkar har ökat med 4 procent (+20 brott). Ökningen under perioden kan delvis kopplas till förändringar i sexualbrottslagstiftningen, som inneburit att fler gärningar än tidigare bedöms som våldtäkt. Bland annat utvidgades våldtäktsbegreppet den 1 juli 2013, och den 1 juli 2018 infördes ett nytt brott för oaktsam våldtäkt under 1 a § i

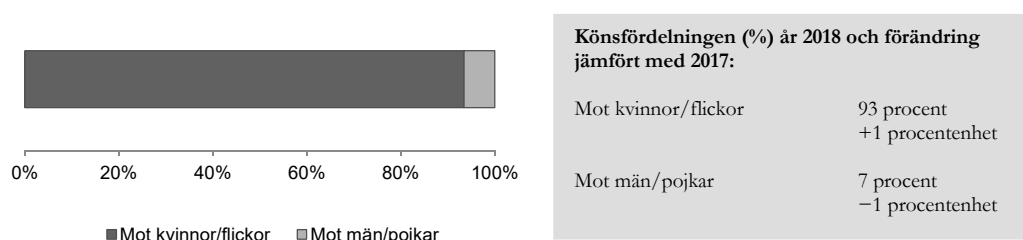
⁷ Den 1 juli 2018 infördes en ny paragraf (oaktsam våldtäkt 1 a §) i BrB 6 kap. De anmälda brotten gällande oaktsam våldtäkt ingår i summeringen av våldtäkt totalt. Under perioden 1 juli till 31 december 2018 anmäldes sju brott gällande oaktsam våldtäkt.

brottbalkens sjätte kapitel.⁸ Utöver lagstiftningen kan även förändringar i anmälningsbenägenheten påverka antalet anmälda våldtäkter. Vid tolkning av statistiken bör man dessutom tänka på att enstaka anmälningar med ett stort antal brott kan ge upphov till årliga variationer i statistiken. Brå sammanställer årligen en lista över stora ärenden som kunnat identifieras i underlaget till statistiken som ett tolkningsstöd. För en redogörelse av identifierade stora ärenden i den preliminära statistiken över anmälda brott 2018, se avsnittet *Jämförbarhet över tid*.

Figur 25. Antalet anmälda våldtäkter totalt, mot kvinnor/flickor och mot män/pojkar, åren 2009–2018.

Av de anmälda våldtäkterna totalt 2018 var 93 procent brott mot en kvinna/flicka och 7 procent mot en man/pojke.

Figur 26. Anmälda våldtäkter fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 7 960 anmälda brott.

Av de anmälda våldtäkterna 2018 riktades 56 procent mot en vuxen (18 år eller äldre) och 15 procent var våldtäkt mot barn i åldern 15–17 år. Därutöver rörde 29 procent våldtäkt mot barn under 15 år. Liknande åldersfördelning gällde för kvinnor/flickor. Av våldtäkterna mot män/pojkar riktades 37 % mot en vuxen över 18 år eller äldre och 56 % var våldtäkt mot pojkar under 15 år, 7 procent rörde våldtäkt mot pojkar i åldern 15–17 år. Även könsfördelningen var likartad för alla åldersgrupper, med

⁸ Den 1 april 2005 trädde en ny sexualbrottslagstiftning i kraft som bland annat innebär att vissa gärningar som tidigare rubricerats som sexuellt utnyttjande rubriceras som våldtäkt.

undantag för våldtäkt mot barn under 15 år, där andelen brott mot pojkar är större än i övriga åldersgrupper (13 %).

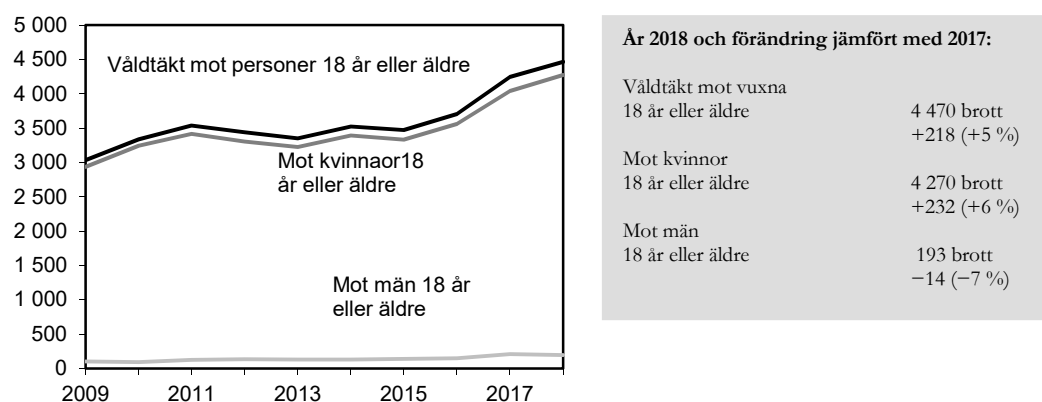
Tabell 5. Antal och andel anmälda våldtäkter per åldersgrupp, dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, samt procentuell könsfördelning för de olika åldersgrupperna, 2018.

Ålder, år	Samtliga		Kvinnor/flickor		Män/pojkar		Könsfördelning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Kvinnor/flickor	Män/pojkar
-14 år	2 300	29	2 000	27	291	56	87	13
15-17 år	1 200	15	1 160	16	37	7	97	3
18 år-	4 470	56	4 270	57	193	37	96	4
Samtliga	7 960	100	7 440	100	521	100	93	7

Våldtäkt mot vuxna 18 år eller äldre

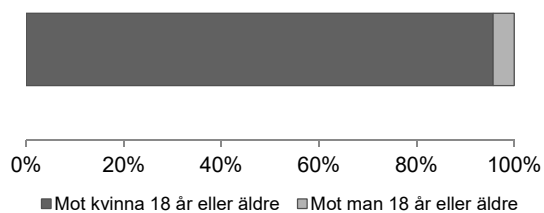
Av de anmälda våldtäktsbrotten 2018 utgjordes 4 470 brott av våldtäkter mot vuxna (18 år eller äldre). De anmälda våldtäkterna mot kvinnor 18 år eller äldre hade ökat med 232 anmälda brott (+6 %) sedan året innan, medan de anmälda våldtäktsbrotten mot män 18 år eller äldre minskade med 14 brott (-7 %).

Sedan 2009 har de anmälda våldtäktsbrotten mot vuxna (18 år och äldre) ökat med 47 procent (+1 430 brott). De anmälda våldtäkterna mot kvinnor 18 år eller äldre har ökat med 1 340 brott (+46 %) mellan 2009 och 2018, medan de anmälda våldtäkterna mot män 18 år eller äldre ökat med 92 brott (+91 %) under samma period.

Figur 27. Antalet anmälda våldtäkter mot vuxna (18 år eller äldre) totalt, mot kvinnor och mot män, åren 2009-2018.

Av de anmälda våldtäkterna mot vuxna (18 år eller äldre) 2018 var 96 procent brott mot en kvinna och 4 procent mot en man.

Könsfördelningen (%) år 2018 och förändring jämfört med 2017:

Mot kvinnor 18 år eller äldre	96 procent +1 procentenhet
Mot män 18 år eller äldre	4 procent -1 procentenhet

Figur 28. Anmälda våldtäkter mot vuxna (18 år eller äldre) fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 4 470 anmälda brott.

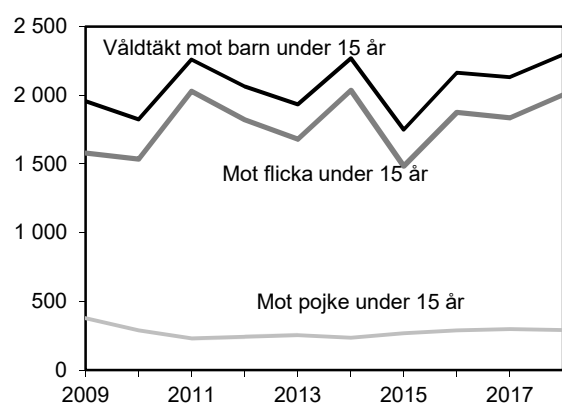
Våldtäkt mot barn (0–17 år)

Av de anmälda våldtäktsbrotten 2018 var det 44 procent (3 490 brott) som bestod av våldtäkter mot barn i åldern 0–17 år, vilket innebar en ökning med 12 procent (+371 brott) jämfört med 2017, och en ökning med 20 procent (+591 brott) sedan 2009. Av de anmälda våldtäkterna mot barn 0–17 år 2018 var 91 procent brott mot en flicka och 9 procent mot en pojke. Nedan redovisas våldtäkt mot barn efter två åldersgrupper, 0–14 år samt 15–17 år.

Våldtäkt mot barn under 15 år

Av de anmälda våldtäkterna mot barn var 2 300 brott mot barn under 15 år, en ökning med 162 brott, eller 8 procent, jämfört med 2017. De anmälda våldtäktsbrotten mot flickor under 15 år ökade med 168 brott (+9 %), medan de anmälda våldtäktsbrotten mot pojkar under 15 år minskade med 6 brott (-2%).

Sedan 2009 har de anmälda våldtäktsbrotten mot barn under 15 år ökat med 17 procent (+337 brott). De anmälda våldtäkterna mot flickor under 15 år ökade med 423 (+27 %) mellan 2009 och 2018, medan våldtäkterna mot pojkar under 15 år minskade med 86 anmälda brott (-23 %).

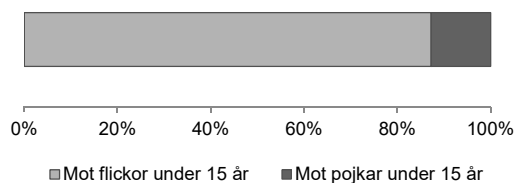

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Våldtäkt mot barn under 15 år	2 300 brott +162 (+8 %)
Mot flickor under 15 år	2 000 brott +168 (+9 %)
Mot pojkar under 15 år	291 brott -6 (-2 %)

Figur 29. Antalet anmälda våldtäkter mot barn under 15 år totalt, mot flickor under 15 år och mot pojkar under 15 år, åren 2009–2018.

Av de anmälda våldtäkterna mot barn under 15 år var 87 procent brott mot flickor och 13 procent mot pojkar 2018.

Könsfördelningen (%) år 2018 och förändring jämfört med 2017:

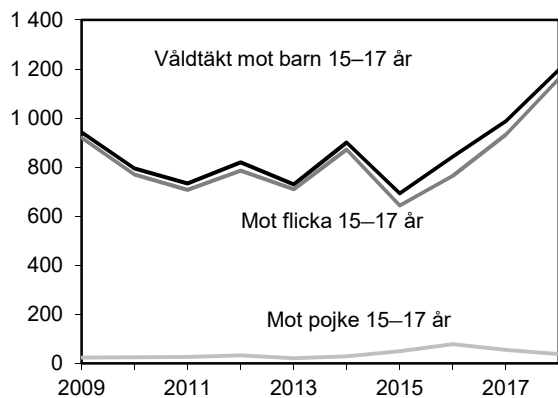
Mot flickor	87 procent +1 procentenhet
Mot pojkar	13 procent -1 procentenhet

Figur 30. Anmälda våldtäkter mot barn under 15 år fördelat på brottsoffrets kön, 2018.

Våldtäkt mot barn 15–17 år

Antalet anmälda brott mot barn i åldern 15–17 år ökade med 209 anmälda brott (+21 %) jämfört med 2017. De anmälda våldtäkterna mot flickor 15–17 år ökade med 227 brott (+24 %), medan de anmälda våldtäkterna mot pojkar 15–17 år minskade med 18 brott (-33 %).

Sedan 2009 har de anmälda våldtäktsbrotten mot barn 15–17 år totalt sett ökat med 27 procent (+254 brott). Ökningen utgörs främst av våldtäkter mot flickor 15–17 år, som ökade med 240 brott (+26 %). Antalet anmälda våldtäkter mot pojkar 15–17 år ökade med 14 anmälda brott (+61 %) under perioden.

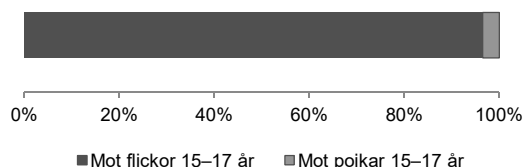

År 2018 och förändring jämfört med 2017:

Våldtäkt mot barn 15–17 år	1 200 brott +209 (+21 %)
Mot flickor 15–17 år	1 160 brott +227 (+24 %)
Mot pojkar 15–17 år	37 brott -18 (-33 %)

Figur 31. Antalet anmälda våldtäkter mot barn 15–17 år totalt, mot flickor 15–17 år och mot pojkar 15–17 år, åren 2009–2018.

Av de anmälda våldtäkterna mot barn i åldern 15–17 år var 97 procent brott mot flickor och 3 procent mot pojkar 2018.

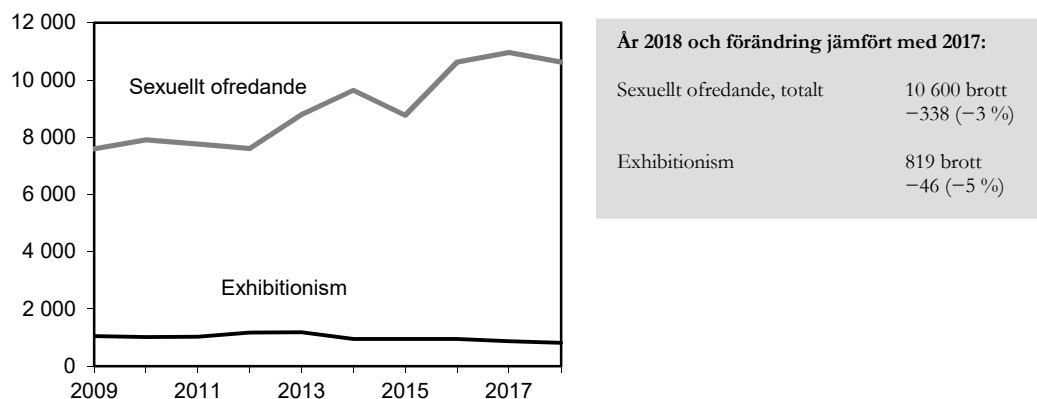
Könsfördelningen (%) år 2018 och förändring jämfört med 2017:

Mot flickor 15–17 år	97 procent +2 procentenhet
Mot pojkar 15–17 år	3 procent -2 procentenhet

Figur 32. Anmälda våldtäkter mot barn 15–17 år fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 1 200 anmälda brott.

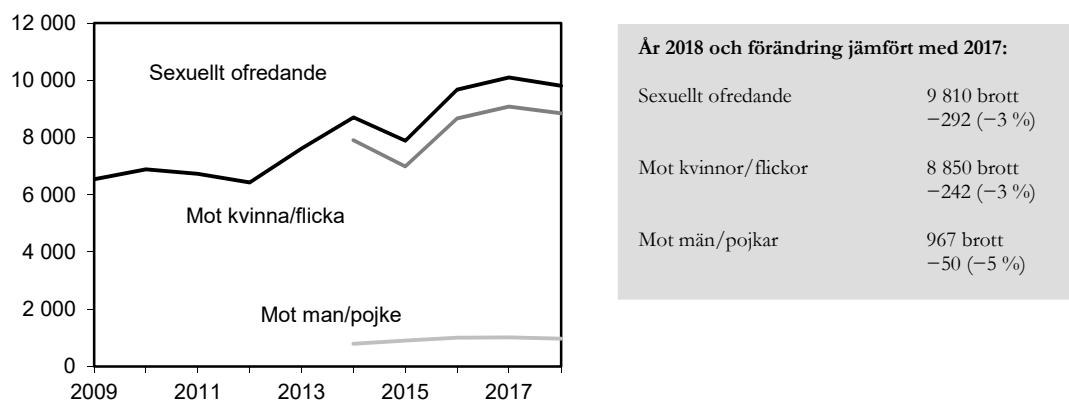
Sexuellt ofredande

Totalt anmäldes 10 600 brott om sexuellt ofredande 2018, vilket jämfört med 2017 innebär en minskning med 3 procent (–338 brott). Jämfört med 2009 var det en ökning med 40 procent (från 7 590 till 10 600 brott). Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande 2018 rörde 819 brott (8 %) exhibitionism (blottning).

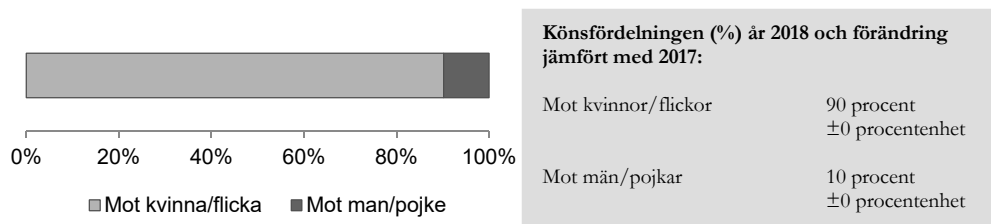
Figur 33. Antalet anmälda brott om sexuellt ofredande totalt och exhibitionism, åren 2009–2018.

Från och med 2014 redovisas sexuellt ofredande (exklusive exhibitionism) uppdelat på kön och ålder. Under 2018 anmäldes 8 850 brott om sexuella ofredanden mot kvinnor/flickor, vilket var en minskning med 242 brott, eller 3 procent. Även antalet anmälda brott om sexuella ofredanden mot män/pojkar minskade, med 50 brott (–5 %) till 967 anmälda brott. Sedan 2014 har antalet sexuella ofredanden mot kvinnor/flickor ökat med 938 brott (+12 %), och antalet anmälda sexuella ofredanden mot män/pojkar har ökat med 177 brott (+22 %).

Figur 34. Antalet anmälda brott om sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) totalt åren 2009–2018, samt mot kvinnor/flickor och mot män/pojkar åren 2014–2018.

Majoriteten (90 %) av de anmälda brotten om sexuellt ofredande var brott mot kvinnor/flickor, och 10 procent av dem var brott mot män/pojkar.

Figur 35. Anmälda fall av sexuellt ofredande fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 9 810 anmälda brott (exklusive exhibitionism).

Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande 2018 var 56 procent brott mot en vuxen (18 år eller äldre), och 16 procent utgjordes av sexuellt ofredande mot barn 15–17 år. Liknande åldersmönster gällde för kvinnor/flickor. När det gäller gruppen män/pojkar var andelen under 15 år högre och andelen 18 år eller äldre lägre än för totalen och för kvinnor/flickor. Könsfördelningen var likartad för alla åldersgrupper, med undantag för brott mot barn under 15 år, där andelen brott mot män/pojkar är större än i övriga åldersgrupper.

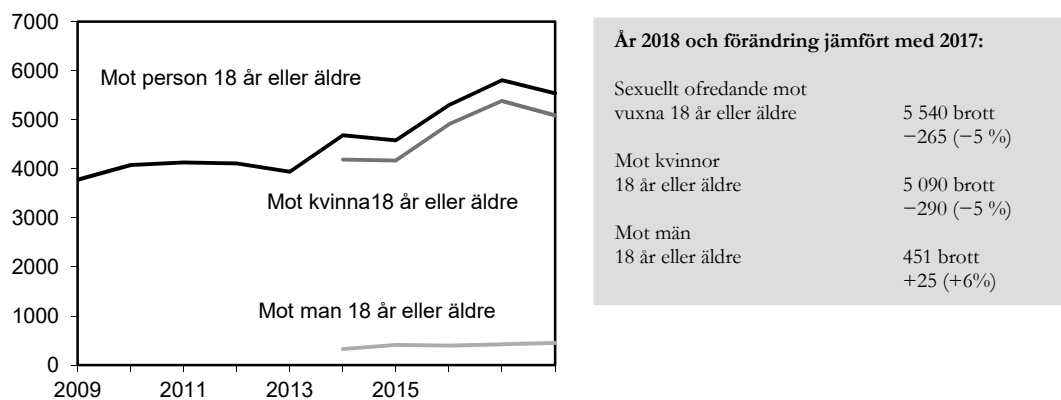
Tabell 6. Antal och andel anmälda brott om sexuella ofredanden per åldersgrupp, dels totalt, dels mot kvinnor/flickor respektive mot män/pojkar, 2018. *Exklusive exhibitionism.

Ålder	Samtliga		Kvinnor/flickor		Män/pojkar		Könsfördelning	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Kvinnor/flickor	Män/pojkar
–14 år	2 750	28	2 350	27	403	42	85	15
15–17 år	1 520	16	1 410	16	113	12	93	7
18 år–	5 540	56	5 090	58	451	47	92	8
Samtliga*	9 810	100	8 850	100	967	100	90	10

Sexuellt ofredande mot vuxna (18 år eller äldre)

Antalet anmälda brott om sexuellt ofredande mot vuxna (18 år eller äldre) minskade under 2018 med 5 procent, till 5 540 anmälda brott. De anmälda brotten om sexuellt ofredande mot kvinnor 18 år eller äldre minskade med 290 anmälda brott (–5 %), till 5 090 brott. Motsvarande brott mot män 18 år eller äldre ökade med 25 brott (+6 %), till 451 brott.

Sedan 2014 har antalet anmälda sexuella ofredanden mot vuxna (18 år eller äldre) ökat med 47 procent (+1 770 brott). Under samma period har antalet anmälda sexuella ofredanden mot kvinnor över 18 år ökat med 902 brott (+22 %). Även antalet anmälda sexuella ofredanden mot män över 18 år ökade under samma period, med 124 brott (+38 %).

Figur 36. Antalet anmälda brott om sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) mot vuxna (18 år eller äldre) totalt åren 2009–2018, samt mot kvinnor 18 år eller äldre och mot män 18 år eller äldre, åren 2014–2018.

Majoriteten (92 %) av de anmälda brotten om sexuellt ofredande mot vuxna (18 år eller äldre) 2018 utgjordes av brott mot kvinnor, medan 8 procent av de anmälda brotten var riktade mot män.

Figur 37. Anmälda fall av sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) mot vuxna (18 år eller äldre) fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 5 540 anmälda brott.

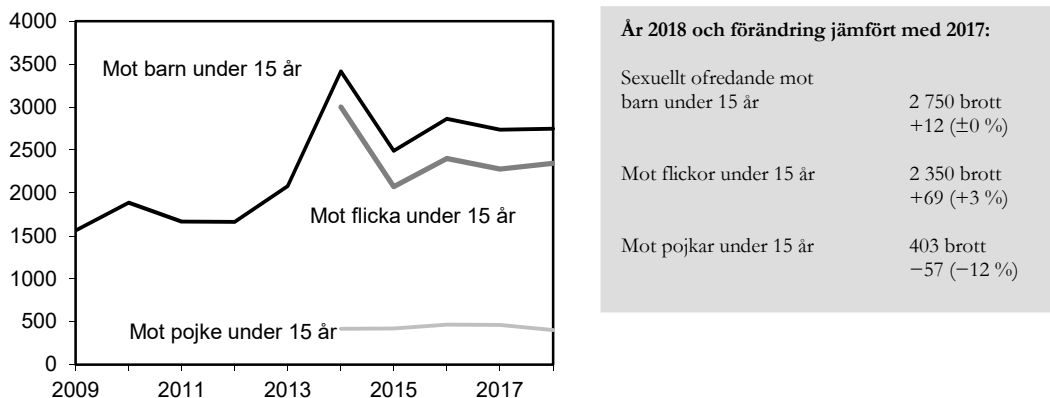
Sexuellt ofredande mot barn (0–17 år)

Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande var 44 procent, 4 270 brott, riktade mot barn (0–17 år), vilket var en minskning med 1 procent (–27 brott) jämfört med 2017, men en ökning med 74 procent (+1 810 brott) jämfört med 2009. Nedan redovisas sexuellt ofredande mot barn efter två åldersgrupper, 0–14 år samt 15–17 år.

Sexuellt ofredande mot barn under 15 år

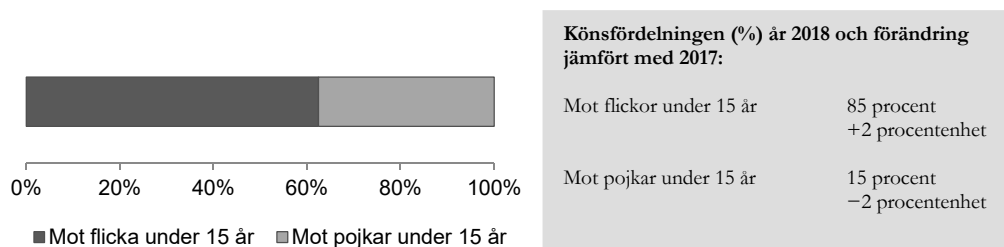
Totalt 2 750 anmälda ofredanden 2018 avsåg brott mot barn under 15 år, varav 2 350 gällde brott mot flickor och 403 brott mot pojkar. Jämfört med 2017 var det totala antalet anmälningar om sexuellt ofredande oförändrat. Antalet anmälda brott mot flickor under 15 år hade däremot ökat med 3 procent, medan de anmälda brotten mot pojkar minskat med 12 procent.

Sedan 2009 hade det totala antalet anmälda sexuella ofredanden mot barn under 15 år ökat med 76 procent (1 190 brott). Sedan 2014 hade antalet anmälda brott mot flickor under 15 år minskat med 654 brott (–22 %), medan antalet anmälda brott mot pojkar under 15 år minskat med 12 brott (–3 %).

Figur 38. Antalet anmälda brott om sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) mot barn under 15 år totalt åren 2009–2018, samt mot flickor under 15 år och mot pojkar under 15 år, åren 2014–2018.

Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande mot barn under 15 år var 85 procent brott mot flickor och 15 procent mot pojkar.

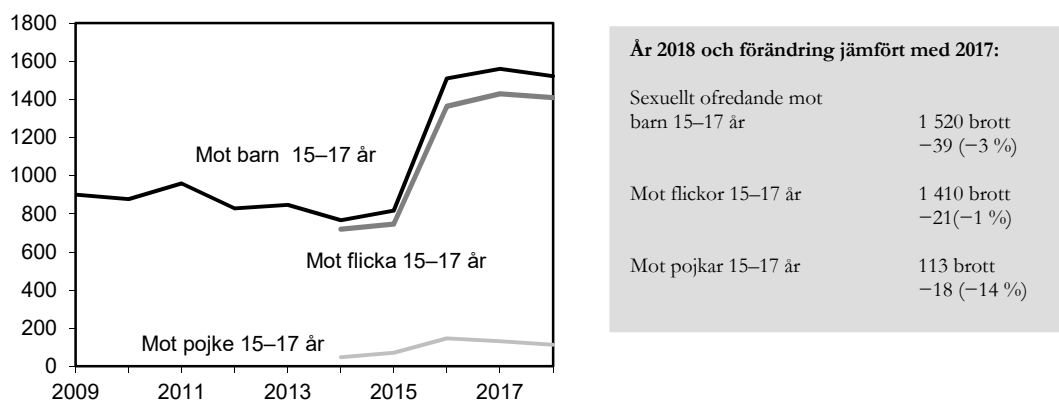

Figur 39. Anmälda brott om sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) mot barn under 15 år fördelat på brottsoffrets kön, 2018. Totalt 2 750 anmälda brott.

Sexuellt ofredande mot barn i åldern 15–17 år

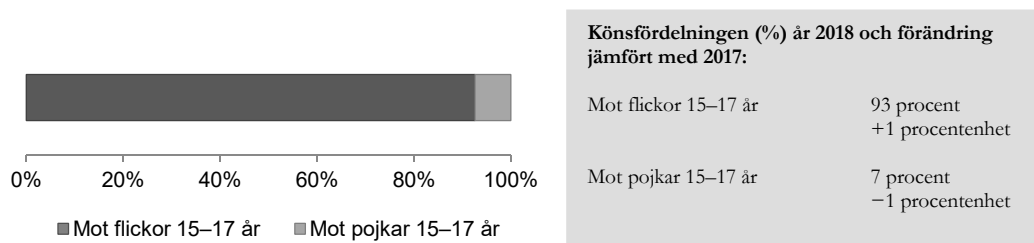
Under 2018 anmäldes 1 520 brott om sexuellt ofredande mot barn 15–17 år, vilket är 39 färre än år 2017. Av dessa var 1 410 brott mot flickor 15–17 år och 113 brott mot pojkar 15–17 år. Jämfört med 2017 hade antalet anmälda brott om sexuellt ofredande mot flickor minskat med 1 procent (–21 brott), och mot pojkar minskat med 14 procent (–18 brott).

Sedan 2009 hade antalet anmälda brott om sexuellt ofredande mot barn 15–17 år ökat med 621 brott (+69 %). Sedan 2014 hade antalet anmälda brott mot flickor 15–17 år ökat med 690 brott (+96 %), och antalet anmälda brott mot pojkar 15–17 år ökat med 65 brott (+135 %). År 2016 nästan fördubblades antalet anmälda brott om sexuellt ofredande mot flickor 15–17 år jämfört med 2015, och även brott mot pojkar 15–17 år fördubblades 2016, men från en lägre nivå (från 71 till 148 brott). Det året var det stor medial uppmärksamhet kring sexuella ofredanden på allmän plats, inklusive festivaler som ofta sker under sommaren. I statistiken var ökningen koncentrerad till sommarmånaderna juli–augusti. Den förhöjda nivån av antal anmälda brott om sexuellt ofredande mot barn 15–17 år kvarstod 2018.

Figur 40. Antalet anmälda brott om sexuellt ofredande (exkl. exhibitionism) mot barn 15–17 år totalt, åren 2009–2018, samt mot flickor 15–17 år och mot pojkar 15–17 åren 2014–2018,

Av de anmälda brotten om sexuellt ofredande mot barn 15–17 år var 93 procent brott mot flickor och 7 procent mot pojkar.

Figur 41. Anmälda brott om sexuellt ofredande fördelat på brottsoffrets kön 2018. Totalt 1 520 anmälda brott.

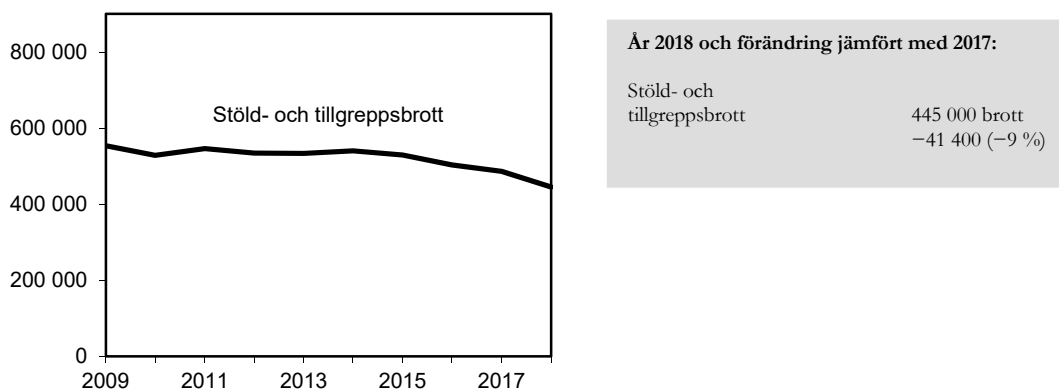
Stöld- och tillgreppsbrott⁹

Med stöld- och tillgreppsbrott avses brott som regleras i 8 kap. brottsbalken. Av dessa brott var de antalsmässigt största brottstyperna 2018 stöld ur och från motordrivet fordon samt cykelstöld, som tillsammans utgjorde 25 procent av de anmälda stöld- och tillgreppsbrotten. I detta kapitel beskrivs nivå och utveckling för kategorin stöld- och tillgreppsbrott som helhet samt för två av de grävsta brottstyperna inom kategorin.

Under 2018 minskade de anmälda stöld- och tillgreppsbrotten med 41 400 brott (–9 %) jämfört med 2017, till 445 000 brott. I stort sett alla typer av anmälda stöldbrott minskade, men de två enskilda brottstyper inom kategorin som minskade mest var fickstöder (–17%) och inbrottsstöld i bostad, fritidshus med mera (–15 %).

⁹ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundade enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

De anmälda stöldbrotten har minskat kontinuerligt sedan 2009, med undantag för mindre uppgångar 2011 och 2014. År 2018 anmäldes 20 procent färre brott än 2009.

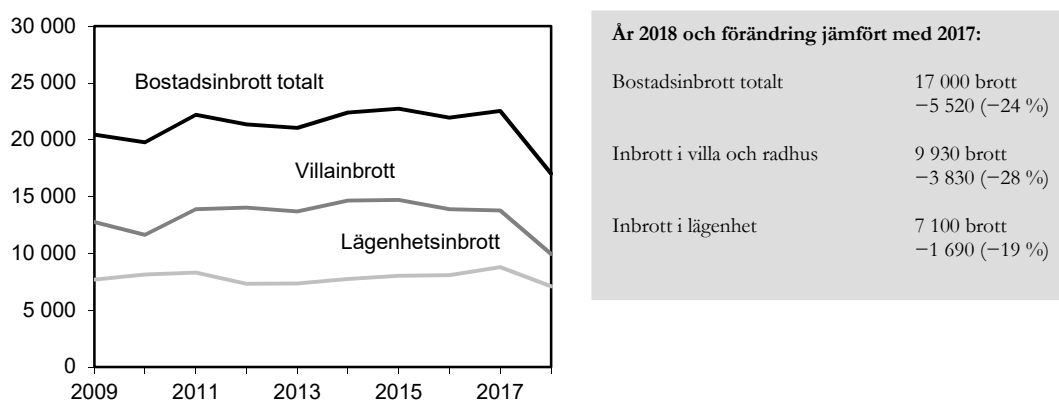

Figur 42. Antal anmälda stöld- och tillgreppsbrott, åren 2009–2018.

Bostadsinbrott och andra inbrottsstöder

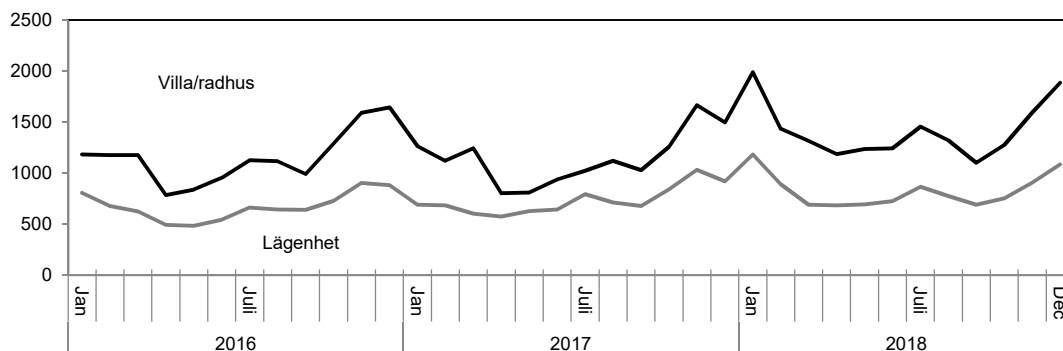
År 2018 anmäldes 77 700 inbrottsstöder, vilket är en minskning med 13 procent jämfört med 2017. Inbrotten i bostad minskade med 24 procent, eller 5 520 anmälda brott. Minskningen syntes både i inbrotten i villor och radhus, som minskade med 28 procent (till 9 930 brott) och i inbrotten i lägenheter, som minskade med 19 procent (till 7 100 brott).

Under den senaste tioårsperioden (2009–2018) har det totala antalet anmälda bostadsinbrott minskat med 17 procent. Antalet anmälda villainbrott har varierat, men har sammantaget minskat med 22 procent sedan 2009. Antalet anmälda lägenhetsinbrott har haft en jämnare utveckling under samma period, och minskat med 8 procent sedan 2009.

Figur 43. Antal anmälda bostadsinbrott, åren 2009–2018.

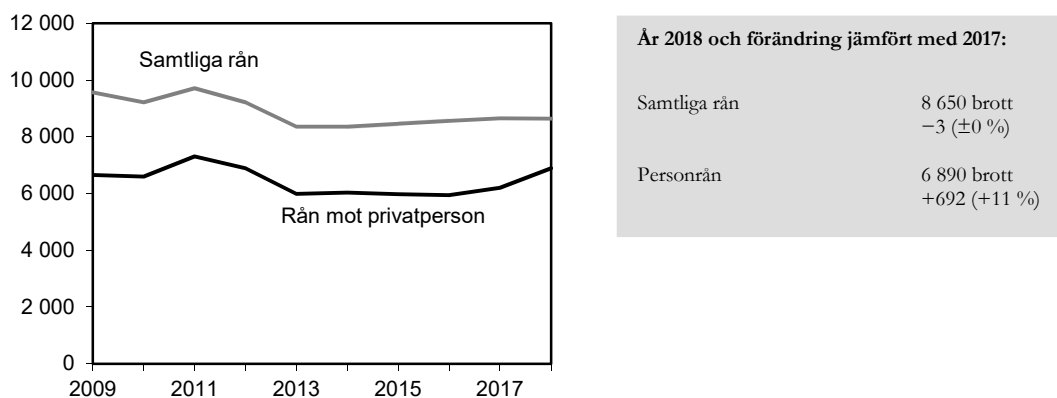
De anmälda villainbrotten har under de senaste tio åren haft en säsongsbetonad prägel. November är den månad då flest villainbrott anmäls, tätt följd av oktober och december. Denna säsongsvariation är inte lika tydlig för de anmälda lägenhetsinbrotten, som uppvisar mindre variationer under året.

Figur 44. Antal anmälda bostadsinbrott fördelade på villa/radhus och lägenhet månadsvis, 2016–2018

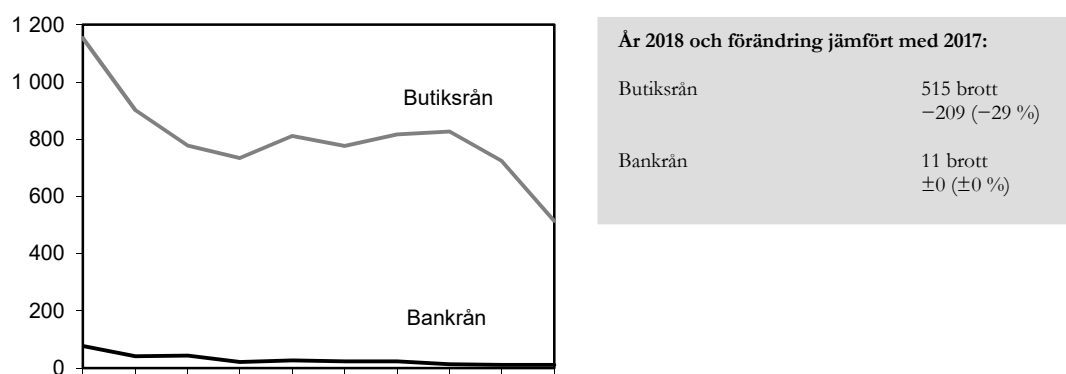
Rån

Under 2018 anmäldes 8 650 rån, vilket var oförändrat jämfört med 2017. Däremot ökade antalet rån mot privatpersoner (personrån), som är den vanligaste typen av rån, med 692 anmälda brott (+11 %) till 6 890 anmälda brott.

Figur 45. Antal anmälda rån (totalt) och personrån, åren 2009–2018.

Andra typer av anmälda rån är betydligt färre till antalet, men ofta grövre, bland annat eftersom det relativt sett är vanligare att gärningspersonerna använder skjutvapen. Bland de andra typerna av rån återfinns bland annat butiksrån, med 515 anmälda brott, vilket är en minskning med 209 brott sedan 2017. Under 2018 anmäldes 11 bankrån, vilket är oförändrat jämfört med 2017. De anmälda bankrånen är en liten brottstyp som minskat i antal under den senaste tioårsperioden. Taxirånen var oförändrade, med 22 anmälda brott.

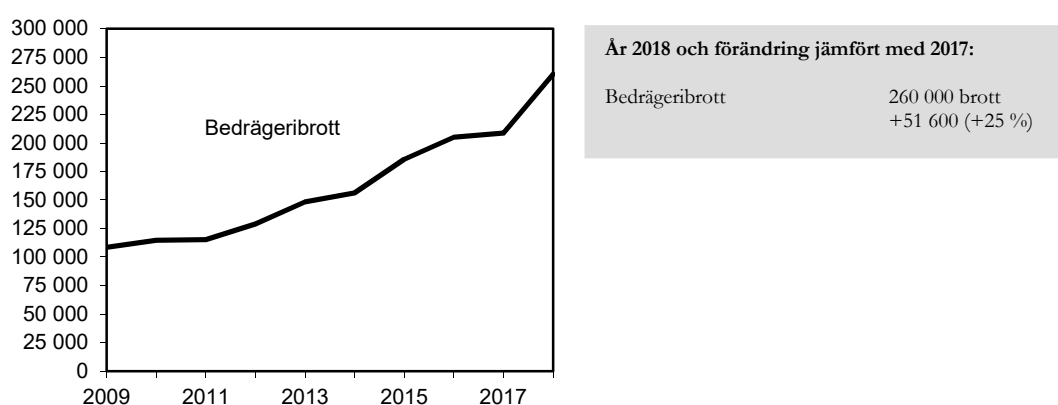

Figur 46. Antal anmälda butiksrån och bankrån, åren 2009–2018.

Bedrägeribrott

Med bedrägeribrott avses brott som regleras i 9 kap. brottsbalken. Sett till samtliga anmälda bedrägeribrott är de antalsmässigt största brotstyperna datorbedrägeri och bedrägeri med hjälp av internet, som utgjorde 63 procent av de anmälda bedrägeribrotten. I detta kapitel beskrivs nivå och utveckling för kategorin bedrägeribrott.

Under 2018 anmäldes 260 000 bedrägeribrott¹⁰, vilket var en ökning med 51 600 brott (+25 %) jämfört med 2017. Vissa typer av bedrägeribrott har minskat, medan andra har ökat. Bland annat ökade datorbedrägerier med 35 procent, till 135 000 anmälda brott, och utpressning ökade med 291 procent, till 15 600 anmälda brott. Den typ av bedrägeribrott som minskade mest var bedrägerier med hjälp av så kallad bluffaktura, som minskade med 4 900 (-51 %) till 4 770 anmälda brott. Under den senaste tioårsperioden har utvecklingen av de anmälda bedrägeribrotten sammantaget varit stadigt uppåtgående. Totalt sett har antalet anmälda bedrägeribrott ökat med 140 procent under perioden 2009–2018.

Figur 47. Antal anmälda bedrägeribrott, åren 2009–2018.

¹⁰ Exklusive bidragsbrott.

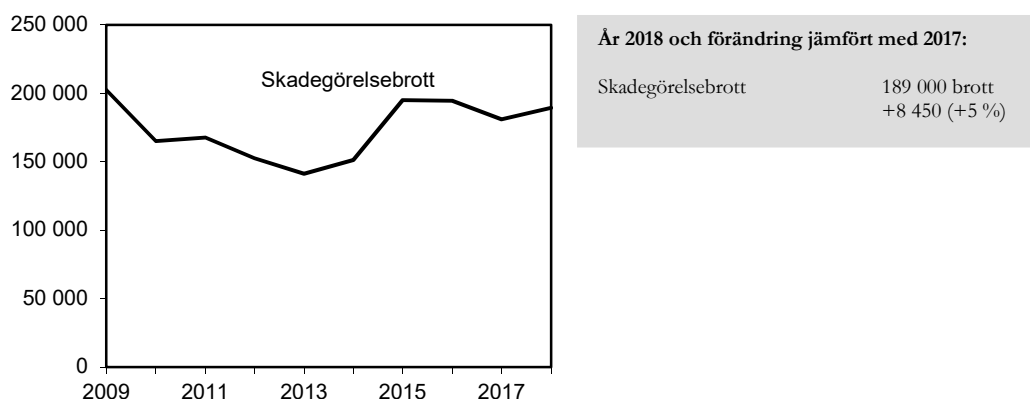
Utvecklingen av bedrägeribrotten beror bland annat på en ökad internetanvändning i samhället, och den tekniska utvecklingen bidrar till att nya metoder och möjligheter att begå bedrägeribrott utvecklas. Anmälningbenägenheten varierar mellan olika typer av bedrägerier, bland annat beroende på omständigheterna kring brottet samt myndigheters och privata aktörers förmåga att upptäcka de brott som riktas mot dem. Bedrägeri är ett typiskt seriebrott, där en enda gärningsperson kan ge upphov till tusentals anmälda brott under en kort period. För enskilda typer av bedrägerier, exempelvis datorbedrägerier, kan statistiken därför uppvisa stora variationer från ett år till ett annat.

Skadegörelsebrott

Med skadegörelsebrott avses brott som regleras i 12 kap. brottsbalken. Sett till samtliga anmälda skadegörelsebrott är den antalsmässigt största brottstypen klotter (mot kollektivtrafiken respektive övrigt klotter) som utgjorde 45 procent av de anmälda skadegörelsebrotten 2018. I detta kapitel beskrivs nivå och utveckling för kategorin skadegörelsebrott.

År 2018 anmäldes knappt 189 000 skadegörelsebrott, vilket innebar en ökning med 5 procent, jämfört med året innan. De flesta typer av skadegörelsebrott minskade, men de brottstyper som ökade var annan skadegörelse (ej klotter) och klotter mot kollektivtrafiken, som ökade med 13 400 (+34%) respektive 10 400 (+39 %) anmälda brott.

Utvecklingen av de anmälda skadegörelsebrotten har varierat över den senaste tioårsperioden. Jämfört med 2009 har antalet anmälda brott minskat med 6 procent. Mängden skadegörelsebrott som registreras varierar beroende på berörda aktörers rutiner vid rapportering och registrering av brott. Ett exempel är att stora mängder anmälda skadegörelsebrott samlas och anmäls/registreras vid ett och samma tillfälle, vilket innebär att brotten i dessa fall kan härröra från tidigare år.

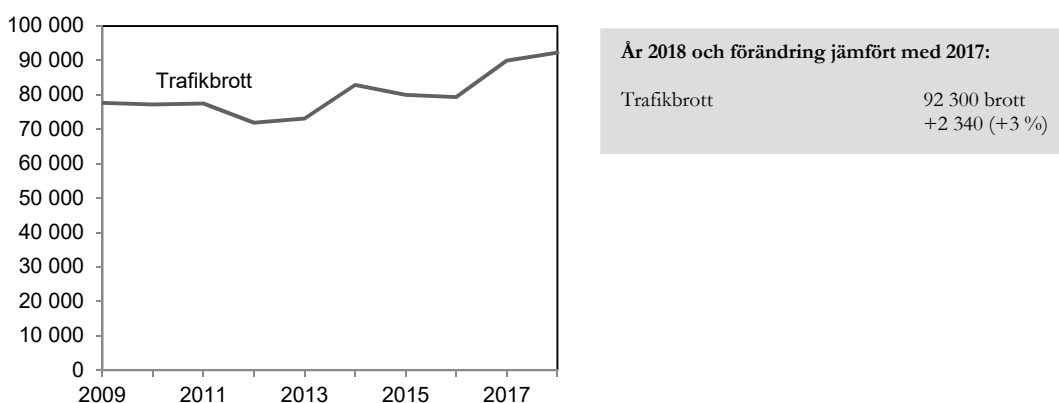

Figur 48. Antal anmälda skadegörelsebrott, åren 2009–2018.

Trafikbrott

Med trafikbrott avses här brott som regleras i trafikbrottslagen (1951:649). Sett till samtliga anmälda trafikbrott är de antalsmässigt största brottstyperna olovlig körning och rattfylleribrott, som tillsammans utgjorde 63 procent av de anmälda trafikbrotten. I detta kapitel beskrivs nivå och utveckling för kategorin trafikbrott samt för brottstypen rattfylleribrott.

År 2018 anmäldes 92 300 trafikbrott, vilket är en ökning med 2 340 (+3 %) brott jämfört med 2017. Trafikbrott tillhör de brottskategorier där antalet anmälda brott i huvudsak är ett resultat av polisens spanings- och ingripande verksamhet.

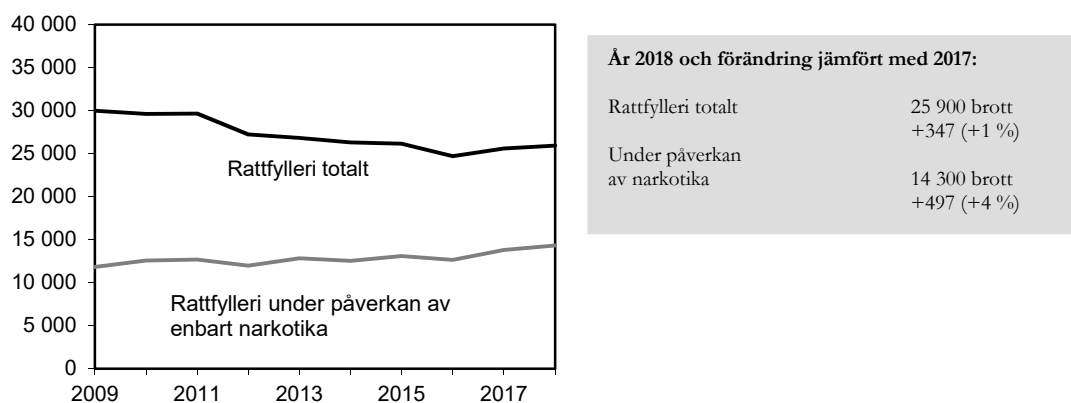

Figur 49. Antal anmälda trafikbrott, åren 2009–2018.

Rattfylleribrott

År 2018 anmäldes totalt 25 900 rattfylleribrott, vilket var en ökning med 1 procent jämfört med 2017. Rattfylleri under påverkan av narkotika, så kallat drograttfylleri, ökade med 4 procent till 14 300 anmälda brott. Med undantag för de senaste årens uppgång har trenden för det totala antalet anmälda rattfylleribrott varit nedåtgående sedan 2009, medan utvecklingen för drograttfylleri har varit kontinuerligt svagt uppåtgående under samma period.

Jämfört med 2009 har de anmälda rattfylleribrotten totalt minskat med 13 procent, medan antalet anmälda drograttfylleribrott har ökat med 21 procent. Antalet anmälda rattfylleribrott är i huvudsak ett resultat av polisens spanings- och ingripande verksamhet.

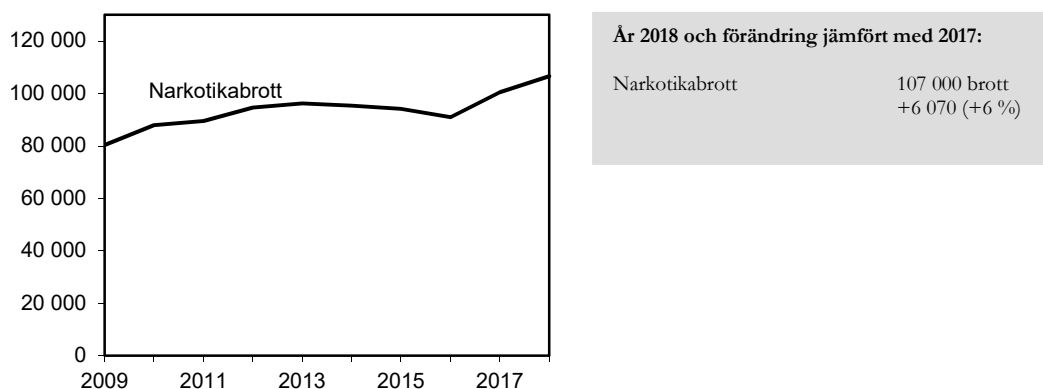

Figur 50. Antal anmälda rattfylleribrott, åren 2009–2018.

Narkotikabrott

Med narkotikabrott avses brott som regleras i narkotikastrafflagen (1968:64). Sett till samtliga anmälda narkotikabrott är den antalsmässigt största brottstypen narkotikabruk, som utgjorde 48 procent av de anmälda narkotikabrotten. I detta kapitel beskrivs nivå och utveckling för kategorin narkotikabrott.

År 2018 anmäldes cirka 107 000 brott mot narkotikastrafflagen (1968:64), vilket är en ökning med 6 procent jämfört med 2017. Den senaste tioårsperioden har de anmälda narkotikabrotten ökat med 33 procent. Fram till 2013 ökade de stadigt, för att därefter minska fram till 2016. I likhet med rattfylleribrotten hör narkotikabrotten till de brottskategorier där antalet anmälda brott i huvudsak är ett resultat av polisens spanings- och ingripandeverksamhet.

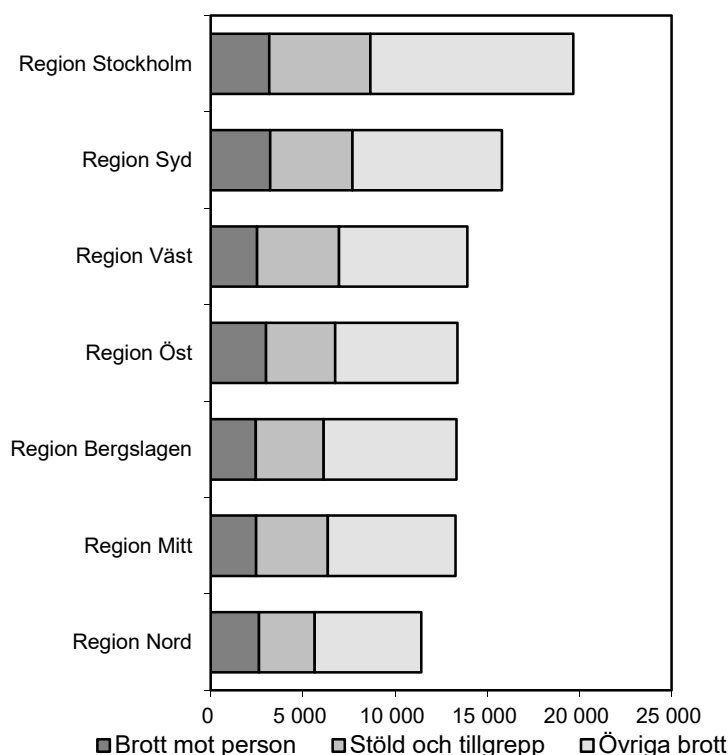

Figur 51. Antal anmälda narkotikabrott, åren 2009–2018.

Regionala resultat¹¹

Sedan den 1 januari 2015 är Polismyndigheten en myndighet indelad i sju polisregioner, i stället för som tidigare 21 länspolismyndigheter. Det innebär att statistiken över anmälda brott från och med 2015 utgår från de nya polisregionerna. För mer information, se avsnittet *Statistikens innehåll – regional fördelning*.

I relation till folkmängden anmäls flest brott i region Stockholm. Under 2018 anmäldes där 19 700 brott per 100 000 invånare, medan motsvarande siffra i regionerna Väst och Syd var cirka 13 900 respektive 15 800 brott, och i regionerna Mitt, Bergslagen och Öst cirka 13 300 brott. Lägst antal brott anmäldes i region Nord, där 11 300 brott anmäldes per 100 000 invånare.

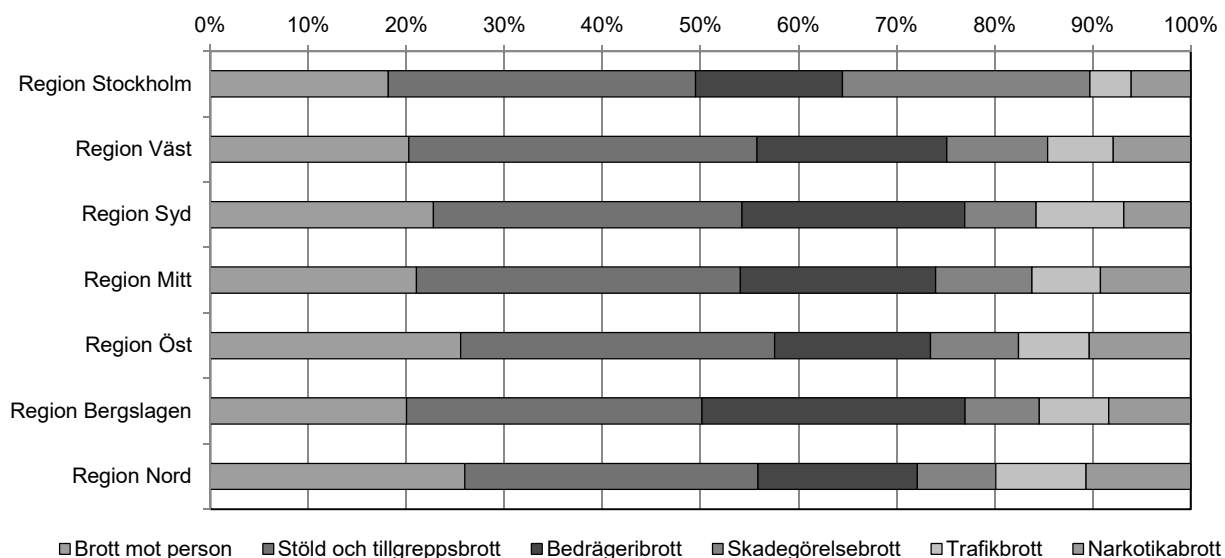

Figur 52. Antal anmälda brott per 100 000 invånare, per region, år 2018.

I de flesta regioner utgjorde anmälda *brott mot person* mellan 18 och 23 procent av de anmälda brotten 2018, medan de i region Stockholm utgjorde 16 procent. I region Stockholm utgjorde i stället *skadegörelsebrott* en markant större andel (22 %) av

¹¹ I text och tabeller är samtliga sifferuppgifter avrundande enligt principen om tre informationsgivande siffror. Exempelvis blir 1 416 327 brott 1 420 000 och 1 564 brott blir 1 560, medan 373 brott förblir 373. Procenttal i text och tabeller är avrundade till heltal, så 12,2 procent blir till exempel 12 procent och 10,6 procent blir 11 procent. Alla beräkningar samt uppgifter som utgör underlag till figurer baseras dock på ej avrundade siffror. För exakta sifferuppgifter, se de grundtabeller som finns på statistiksidorna på www.bra.se.

samtliga anmälda brott än i de övriga regionerna. I övriga regioner var andelen skadegörelsebrott både lägre (7–9 %) och av en delvis annan karaktär.¹²

Figur 53. Andel anmälda brott av totalt antal anmälda brott i respektive region, efter brottskategorier 2018.

I storstadskommunerna Stockholm, Malmö och Göteborg anmäls ett högt antal brott per 100 000 invånare. En förklaring till det är den höga genomströmningen av människor som inte är bofasta i kommunen. Även i storstädernas stadskärnor, som stadsdelen Norrmalm i Stockholm och Centrum i Göteborg respektive Malmö, anmäls ett högt antal brott per 100 000 invånare, av samma skäl. Även andra kommuner med hög genomströmning av människor som inte är bofasta där kan uppvisa ett högt antal anmälda brott per 100 000 invånare.

Några nya redovisningar 2018

Från och med 2018 särredovisas ett antal nya brottstyper i statistiken. För detaljerad information om antalet anmälda brott, se grundtabellerna på www.bra.se/statistik.

- Under 2018 anmäldes totalt 372 brott mot lagen (2016:1307) om straff för marknadsmissbruk på värdepappersmarknaden, som har ersatt lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument, och som särredovisas enligt fem nya brottstyper: *insiderbrott*, *insiderbrott (grovt)*, *obehörigt röjande av insiderinformation*, *marknadsmanipulation* samt *marknadsmanipulation (grovt)*.

¹² Skadegörelsebrotten i region Stockholm består till största del av *klotter mot kollektivtrafiken*, *övrigt klotter* och *skadegörelse mot stat, kommun, landsting (ej klotter)*. I övriga regioner domineras de anmälda skadegörelsebrotten av *skadegörelse på motorfordon (ej genom brand)* och *annan skadegörelse (ej klotter)*.

- Under 2018 anmäldes totalt 1 350 brott mot utlänningslagen (2005:716), som utöver redan befintliga indelningar nu även har delats upp på brotten *uppsåtligen uppehåller sig i Sverige trots beslut om utvisning (20 kap. 2 §), har anställning eller bedriver verksamhet utan att inneha arbetstillstånd (20 kap. 3 §), har utlänningsanställd som inte har rätt att vistas i Sverige, eller saknar arbetstillstånd (20 kap. 5 §)* samt övriga brott mot utlänningslagen (20 kap. 4, 6, 7 §).
- Under 2018 anmäldes totalt 190 fall av allmänfarlig ödeläggelse (13 kap. 3 § BrB), som särredovisas på två nya brottstyper *genom sprängning* (162 anmälda brott) och *ej genom sprängning* (28 anmälda brott).
- Under 2018 anmäldes totalt 6 680 brott mot vapenlagen (1996:67) 9 kap. 1 § som har delats upp på grovhetsgrad och vapenslag.
- Under 2018 anmäldes totalt 46 200 stölder (8 kap. 1, 2, 4 § BrB) ur och från motordrivna fordon, släpfordon och husvagn (ej motorredskap). Brottet redovisas numera på två brottstyper, *stöld av fast interiör/ exteriör, eller stöld av både fast interiör/ exteriör och andra föremål* (15 300 anmälda brott) och *av endast andra föremål (ej fast interiör/ exteriör)* (30 800 anmälda brott).
- Ny lagstiftning har tillkommit i 4 kap. BrB, *olaga integritetsintrång* (6 c, 6 d §) och särredovisas sedan 1 januari 2018 i statistiken. Brottstypen har delats upp på kön och ålder. Totalt anmäldes 1 210 fall av olaga integritetsintrång under 2018.
- Olaga tvång (brottsbalken 4 kap. 4 §) har delats upp på *kön* och *ålder*. Totalt anmäldes 1 170 fall av olaga tvång under 2018.
- Misshandel (brottsbalken 3 kap. 5, 6 §) mot person 18 år eller äldre, utomhus, av bekant gärningsperson, har delats upp på *i nära relation* och *ej i nära relation*. Totalt anmäldes 10 000 fall av misshandel, utomhus, av bekant gärningsperson, varav 2 210 var i nära relation och 7 790 ej i nära relation.
- Smitning från trafikolycksplats (lag (1951:649) om straff för vissa trafikbrott 5 §) har delats upp på brottstyperna *med betydande materialskador, personskador (kräver sjukvård) eller dödligt utfall* och *med inga eller lindriga materialskador eller lindriga personskador (kräver ej sjukvård)*. Totalt anmäldes 31 300 smitningsbrott från trafikolycksplats 2018, varav 5 620 gällde betydande skador och 25 700 inga eller lindriga skador.

Beskrivning av statistiken

Nedan följer en kortfattad beskrivning av statistiken över anmälda brott. För en mer utförlig beskrivning, se statistikens kvalitetsdeklaration¹³.

Statistikens ändamål

Statistiken över antalet anmälda brott beskriver den anmälda brottslighetens nivå, utveckling, struktur och regionala fördelning i Sverige, per år och månad. Den används främst för att följa upp, bedöma, planera och utveckla rättsväsendets verksamheter, samt för att belysa den anmälda brottsligheten i olika avseenden, såväl i ett nationellt perspektiv som på regional och lokal nivå. Statistiken är deskriptiv och ger inga djupgående förklaringar till de förändringar som skett under en period.

Statistiken över anmälda brott omfattar endast den andel av brott som kommer till polisens och andra brottsutredande myndigheters kännedom, och belyser således långt ifrån alla brott som begås i samhället. För en mer heltäckande bild av den faktiska brottsligheten behövs även andra källor, såsom brottsofferundersökningar (exempelvis Nationella trygghetsundersökningen) och självdeklarationsundersökningar.

Statistikens innehåll

Anmälda brott

I den officiella statistiken över anmälda brott redovisas brott som under redovisningsperioden anmälts till och registrerats av Polismyndigheten, Tullverket,

¹³ Varje statistikprodukt som ingår i den officiella statistiken har en separat kvalitetsdeklaration, som publiceras samtidigt som statistiken på www.bra.se och hittas i anslutning till statistiken.

Åklagarmyndigheten eller Ekobrottsmyndigheten. Brotten kan alltså ha ägt rum före registreringstillfället, och behöver inte ha upptäckts det år eller den månad som redovisningen avser. De flesta av de anmälda brotten har skett i Sverige, men för 1–2 procent av dem ligger brottsplatsen utomlands.

Det som redovisas är det totala antalet anmälda brott, det vill säga även händelser som efter utredning visar sig vara annat än brott, eller där brott inte kan styrkas. Detta är särskilt viktigt att komma ihåg vid jämförelser med annan kriminalstatistik och vid internationella jämförelser, där man ofta har en snävare definition av begreppet brott.

Vad gäller till exempel mord, dråp och misshandel med dödlig utgång har det visat sig att det faktiska antalet personer som avlidit till följd av dödligt våld under de senaste åren endast varit mellan 34 och 50 procent av det antal anmälda brott som redovisas i kriminalstatistiken.¹⁴

För brott som anmälts till och registreras av Tullverket (huvudsakligen smugglingsbrott) redovisas endast uppgifter om brott där det finns en skäligen misstänkt person. Statistiken över anmälda brott innehåller enbart de tullärenden som överlämnas till åklagaren. De ärenden som tullen lägger ner i ett tidigare skede kommer således inte med i statistiken.

Klassificering av brott

Brottsredovisningen omfattar brott mot brottsbalken (BrB)¹⁵, brott mot trafikbrottslagen, brott mot narkotikastrafflagen samt brott mot specialstraffrättsliga författningar för vilka fängelse ingår i straffskalan. Försök, förberedelse och stämpling¹⁶ till brott redovisas i allmänhet som fullbordade brott. Försöksbrotten redovisas separat enbart för mord och dråp, våldtäkter, biltillgrepp och bostadsinbrott. I samband med att ett brott registreras hos polisen, klassificeras det i enlighet med regler som utfärdas av Brå i samråd med Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Tullverket. Regler för klassificeringen finns i publikationen *Klassificering av brott*, som finns på Brås webbplats, www.bra.se.

Klassificeringen, som bygger på brottskoder, utgår från gällande lagstiftning och görs utifrån den information som finns om brottet vid anmälningstillfället.

Klassificeringen kan även grunda sig på uppgifter om till exempel offer, brottsplats och gärningspersonens tillvägagångssätt. Hur antalet brott beräknas för de enskilda

¹⁴ Detta har framkommit vid jämförelser med Brås specialstudie av anmält dödligt våld samt med dödsorsaksstatistiken och annan forskning.

¹⁵ Följande brott ingår dock inte: vållande till kroppsskada eller sjukdom i samband med trafikolycka (3 kap. 8 §), egenmäktigt förfarande genom olovligt utnyttjande av annans parkeringsplats (8 kap. 8 §) och förgelseväckande beteende (16 kap. 16 §).

¹⁶ Med stämpling (enligt 23 kap. 2 § 2 st. BrB) menas att en person antingen i samråd med någon annan planerar att utföra brottet, eller själv erbjuder sig eller övertalar någon annan att utföra brottet.

brottstyperna framgår av dokumentet *Riktlinjer för antalsräkning av brott*, som bland annat finns på Brås webbplats, www.bra.se.

Regional fördelning

Statistiken över anmälda brott redovisas för hela landet och per region, vanligtvis där brotten anmäls, samt per kommun där brottet är begånget. Vissa brott kan sakna uppgift om kommun, och då redovisas brotten under okänd kommun i regionen.

Från och med den 1 januari 2015 har polisen omorganiserats, vilket innebär att de 21 länspolismyndigheterna har omvandlats till en polismyndighet, indelad i sju polisregioner. Dessa sju polisregioner har helhetsansvar för polisverksamheten inom ett angivet geografiskt område. Åklagarmyndigheten har anpassat sin organisation till motsvarande områden. Från och med 2015 redovisas statistiken efter de sju regionerna i stället för efter län.

I figur 85 nedan redovisas de nya polisregionerna, vilka län som ingår i respektive region samt befolkningsmängden i regionerna.

Region	Län	Befolkningsmängd 2018
Region Nord	Jämtland	896 000
	Norrbottnen	
	Västerbotten	
	Västernorrland	
Region Mitt	Gävleborg	937 000
	Uppsala	
	Västmanland	
Region Stockholm	Stockholm	2 400 000
	Gotland	
Region Öst	Jönköping	1 120 000
	Södermanland	
	Östergötland	
Region Väst	Halland	2 040 000
	Västra Götaland	
Region Syd	Kalmar	1 970 000
	Blekinge	
	Kronoberg	
	Skåne	
Region Bergslagen	Dalarna	871 000
	Värmland	
	Örebro	

Figur 54. Indelning i de sju nya polisregionerna.

Insamling och bearbetning

Statistiken över anmälda brott grundar sig på de uppgifter som polis, tull och åklagare registrerar i sina ärendehanteringssystem.

När ett brott kommer till polisens kännedom upprättas en brottsanmälan, som läggs in i ärendehanteringssystemet RAR och sedan levereras till Brå. Även uppgifter från åklagarnas och tullens ärendesystem levereras till Brå. Hos Brå granskas och bearbetas uppgifterna innan de sammanställs till statistik.

Brå publicerar statistik över anmälda brott månadsvis, kvartalsvis och årsvis.

Jämförbarhet över tid

Statistik över anmälda brott har förts sedan 1950. Statistikrutinerna för anmälda brott har ändrats vid flera tillfällen, till exempel genom ny insamlingsteknik och nya redovisningsätt. Även enskilda händelser kan tillfälligt påverka statistiken under vissa år. Dessa förändringar är viktiga att känna till vid jämförelser över tid.

Förändringar i statistiken på grund av enskilda ärenden som omfattar många brott

Enstaka ärenden som omfattar en stor mängd brott kan ge upphov till märkbara förändringar i statistiken över anmälda brott, handlagda brott och misstänkta personer mellan olika år. Det gäller i synnerhet brottskategorier eller redovisningsområden där nivån vanligtvis är relativt låg.

Enstaka stora ärenden kan skapa problem vid jämförelser över tid och osäkerhet om huruvida en förändring är generell eller beror på en enstaka händelse. Stora ärenden är ovanliga, men bör beaktas vid tolkning av statistiken. Med ett stort ärende avses här ärenden som omfattar runt 100 brott eller fler av samma brottstyp.

Brå har endast möjlighet att identifiera stora ärenden i de fall brotten har registrerats under samma ärendenummer. Det kan dock förekomma att brott som egentligen borde ingå i samma ärende, och där brotten sammantaget hade uppnått gränsen för ett stort ärende, råkar registreras under flera olika ärendenummer.

Nedan följer en sammanställning av stora ärenden som har kunnat identifieras de senaste sex åren och som har haft en inverkan på resultaten.

- År 2018 registrerades i region Nord ett ärende med cirka 120 brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2018 registrerades i region Mitt två ärenden med vardera cirka 100 respektive 230 brott avseende bidragsbrott mot Försäkringskassan.
- År 2018 registrerades i region Mitt två ärenden med vardera cirka 100 respektive 120 brott avseende datorbedrägeri.

- År 2018 registrerades i region Mitt ett ärende med cirka 820 brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2018 registrerades i region Stockholm ett ärende med cirka 270 brott avseende skattebrott.
- År 2018 registrerades i region Stockholm ett ärende med cirka 1 095 brott avseende kontokortsbedrägeri.
- År 2018 registrerades i region Öst ett ärende med cirka 100 bidragsbrott mot Försäkringskassan.
- År 2018 registrerades i region Öst ett ärende med cirka 100 brott avseende överträdelse av kontaktförbud.
- År 2018 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 120 brott avseende förskingring.
- År 2018 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 580 brott avseende ofredande mot flickor under 18 år.
- År 2018 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 110 brott avseende trolöshet mot huvudman.
- År 2018 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 190 brott avseende våldtäkt mot flickor 15–17 år.
- År 2018 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 100 brott avseende våldtäkt mot flickor under 15 år.
- År 2018 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 150 brott avseende samlag med avkomling eller syskon, mot kvinnor (18 år eller äldre).
- År 2018 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 100 brott avseende dataintrång.
- År 2018 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 650 brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2018 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 140 brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2018 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 100 brott avseende bidragsbrott mot Försäkringskassan.
- År 2018 registrerades i region Bergslagen tre ärenden med vardera cirka 150–270 brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2018 registrerades i region Bergslagen ett ärende med cirka 110 brott avseende datorbedrägeri.

- År 2017 registrerades i region Nord tre ärenden med vardera cirka 100–150 brott avseende bidragsbrott.
- År 2017 registrerades i region Nord två ärenden med vardera cirka 130 respektive 180 brott avseende trolöshet mot huvudman.
- År 2017 registrerades i region Mitt två ärenden med vardera cirka 100 respektive 240 brott avseende bidragsbrott.
- År 2017 registrerades i region Mitt ett ärende med cirka 100 brott avseende datorbedrägeri.
- År 2017 registrerades i region Mitt ett ärende med cirka 200 brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2017 registrerades i region Stockholm ett ärende med cirka 209 brott avseende näringspenningtvätt.
- År 2017 registrerades i region Stockholm två ärenden med vardera cirka 130 respektive 330 anmälda brott avseende bidragsbrott.
- År 2017 registrerades i region Stockholm tre ärenden med vardera cirka 110–180 brott avseende grovt skattebrott.
- År 2017 registrerades i region Stockholm ett ärende med cirka 500 brott avseende utnyttjande av barn under 18 år för sexuell posering.
- År 2017 registrerades i region Stockholm ett ärende med cirka 500 brott avseende barnpornografibrott.
- År 2017 registrerades i region Öst två ärenden med cirka 240 respektive cirka 360 brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2017 registrerades i region Öst ett ärende med cirka 1 630 brott avseende automatmissbruk.
- År 2017 registrerades i region Öst tre ärenden med cirka 180 brott vardera avseende skattebrott.
- År 2017 registrerades i region Öst ett ärende med cirka 160 brott avseende innehav av narkotika.
- År 2017 registrerades i region Öst ett ärende med cirka 300 brott avseende överträdelse av kontaktförbud.
- År 2017 registrerades i region Väst ett ärende med cirka 110 brott avseende penningtvättsbrott.
- År 2017 registrerades i region Väst ett ärende med cirka 115 brott avseende automatmissbruk.

- År 2017 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 90 brott avseende sexuellt ofredande mot flickor under 15 år.
- År 2017 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 102 brott avseende dataintrång.
- År 2017 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 190 brott avseende bidragsbrott.
- År 2017 registrerades i region Syd tre ärenden med vardera cirka 140–160 brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2017 registrerades i region Bergslagen ett ärende med cirka 100 brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2016 registrerades i region Nord fem ärenden med vardera cirka 100–350 brott, eller totalt cirka 700 brott, avseende bidragsbrott mot Försäkringskassan.
- År 2016 registrerades i region Nord två ärenden med cirka 120 respektive 170 brott avseende förskingring.
- År 2016 registrerades i region Mitt två ärenden med cirka 170 respektive 110 brott avseende datorbedrägeri.
- År 2016 registrerades i region Mitt ett ärende med cirka 120 brott avseende penningtvätt.
- År 2016 registrerades i region Stockholm ett ärende med cirka 2 000 brott avseende bedrägeri med hjälp av bluffaktura.
- År 2016 registrerades i region Stockholm ett ärende med cirka 160 brott avseende skatteavdragsbrott.
- År 2016 registrerades i region Stockholm ett ärende med cirka 230 brott avseende trolöshet mot huvudman.
- År 2016 registrerades i region Öst ett ärende med cirka 1 200 brott avseende övrigt bedrägeri.
- År 2016 registrerades i region Väst ett ärende med cirka 150 brott avseende våldtäkt mot flicka under 15 år.
- År 2016 registrerades i region Väst fem ärenden med vardera mellan 120 och 150 brott, eller totalt cirka 650 brott, avseende bidragsbrott mot Försäkringskassan.
- År 2016 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 500 brott avseende dataintrång.
- År 2016 registrerades i region Bergslagen ett ärende med cirka 200 brott avseende dataintrång.

- År 2015 anmäldes i region Nord ett ärende med många brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2015 anmäldes i region Stockholm ett ärende med många brott avseende överlåtelse av narkotika.
- År 2015 anmäldes i region Syd ett ärende med många barnpornografibrott.
- År 2015 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 240 barnpornografibrott.
- År 2014 registrerades i region Syd ett ärende med cirka 300 brott avseende våldtäkt.
- År 2014 anmäldes i Gotlands län ett ärende med många sexualbrott (sexuellt övergrepp, utnyttjande av barn för sexuell posering och sexuell ofredande) samt barnpornografibrott.
- År 2014 anmäldes i Uppsala län ett ärende med många brott avseende kränkande fotografering.
- År 2013 anmäldes i Jönköpings län ett ärende med många ofredandebrott.
- År 2012 anmäldes i Kronobergs län ett par ärenden med många langningsbrott (olovlig försäljning och olovligt innehav av alkoholdrycker).
- År 2011 anmäldes ett stort ärende med många dopningsbrott i Skåne.

Tekniska, metodmässiga och juridiska förändringar

Nedan följer en sammanställning av olika systemtekniska, metodologiska och lagstiftningsrelaterade förändringar sedan 2009, som i olika utsträckning har påverkat statistiken över anmälda brott. Dessa förändringar bör beaktas vid tolkning av statistiken. De är redovisade i omvänd kronologisk ordning, med de senaste förändringarna först. Styckena är skrivna så att de kan läsas separat. Den som är intresserad av ett specifikt år kan alltså gå direkt till det relevanta stycket.

Förändringar som inträffat före 2009 finns dokumenterade i Kvalitetsdeklarationen över statistiken om anmälda brott på www.bra.se.

- Från och med 2017 års slutliga statistik presenteras resultaten i sammanfattningen om anmälda brott mot person indelat efter den utsatta personens kön. Den utökade redovisningen är ett led i Brås handlingsplan för jämstälhetsintegrering, där ett övergripande effektmål är att kunna ge målsgrupperna en mer fullödig statistisk bild, som tydliggör skillnader och likheter mellan könen beträffande brott och utsatthet för brott.
- Från och med januari 2016 gjordes i polisens anmälningssystem ett förtydligande av namnen på brottskoderna för misshandel i nära relation/ej i nära relation (koderna 9349–9356). Begreppet *i nära relation* definierades då som ”är eller har

varit gifta, sammanboende eller har gemensamma barn”. Vid en tidigare kvalitetsstudie från Brå (*Kvalitetsstudie 1, Användningen av brottskoder*) hade det framkommit att brottskoderna ifråga till viss del överanvändes, eftersom de även användes för andra typer av nära relationer, exempelvis mellan syskon eller mellan föräldrar och deras vuxna barn. Åtgärden genomfördes alltså i syfte att förtydliga vad som ska omfattas av brottskoderna, så att anmälda misshandelsbrott kodas korrekt när de registreras. Efter förtydligandet av brottskoderna är nivån på antalet anmälda misshandelsbrott i nära relation i snitt cirka 28 procent lägre än tidigare år (2012–2015). För mer information se *Kvalitetsstudie 1, Användningen av brottskoder* på www.bra.se.

- Från och med 2015, när de 21 länspolismyndigheterna omvandlades till en polismyndighet indelad i sju polisregioner, har kvaliteten förbättrats på statistiken över anmälda brott på kommunnivå, beroende på ett minskat bortfall på uppgiften om brottsplatskommun. När kommunen redovisas som okänd kan det bero på att denna uppgift saknas helt (exempelvis på grund av att brottet inte sker på en fysisk plats) eller på att den angivna brottsplatsen finns i en kommun utanför det ”område” där brottet handläggs. Från och med 2015 handläggs ärendena av *regionen*, i stället för som tidigare *länet*, och eftersom regionerna är större än länen ger det ett minskat bortfall på uppgiften om kommun.
- Vid jämförelser av olika brottstyper mellan 2015 och tidigare år i kommunerna kan därmed eventuella ökningarna helt eller delvis bero på ett lägre bortfall av kommunuppgift. Detta bör beaktas vid tolkning av statistiken. I regionerna har vissa brottskategorier särskilt påverkats av det lägre bortfallet. För resterande brottskategorier har påverkan varit lägre eller till och med obefintlig. I tabell 7 visas skillnaden i antalet brott med okänd kommun 2015 jämfört med om statistiken fortsatt hade redovisats på länspolismyndighet i stället för på polisregion.

Tabell 7. Förändringen i antalet brott med okänd kommun i statistiken 2015, jämfört med det tidigare sättet att redovisa, totalt och för de brottskategorier som har påverkats mest. Inom parentes anges minskningen av brott med okänd kommun i andelar för respektive brottskategori.

Region	Totalt	Brott mot liv och hälsa (BrB 3 kap.)	Brott mot trafikbrottslagen	Brott mot narkotikabrottslagen	Brott mot miljöbalken	Brott mot skattebrottslagen
Nord	-3 000 (-18 %)	- 210 (-48 %)	-1 080 (-80 %)	-244 (-23 %)	-203 (-59 %)	-437 (-49 %)
Mitt	-1 230 (-6%)	-146 (-31 %)	-276 (-42 %)	-224 (-28 %)	-130 (-70 %)	0 -
Stockholm	-439 (-1 %)	-30 (-2 %)	-15 (-3 %)	-8 (-1 %)	-15 (-3 %)	-48 (-1 %)
Öst	-6 070 (-22 %)	-170 (-36 %)	-3 880 (-91 %)	-745 (-46 %)	-335 (-85 %)	-232 (-15 %)
Väst	-1 620 (-4 %)	-106 (-22 %)	-555 (-58 %)	-112 (-22 %)	-141 (-47 %)	-148 (-7 %)
Syd	-2 280 (-5 %)	-190 (-23 %)	-510 (-42 %)	-225 (-24 %)	-240 (-65 %)	-201 (-32 %)
Bergslagen	-1 170 (-5 %)	-110 (-24 %)	-392 (-36 %)	-82 (-9 %)	-84 (-63 %)	0 -

De två regioner vars kvalitet på kommunredovisning har förbättrats mest är region Nord och region Öst. Exempelvis har okänd kommun gällande brott mot trafikbrottslagen minskat med 91 procent i region Öst och med 80 procent i region Nord. I region Stockholm är påverkan försumbar, totalt har bortfallet minskat med 1 procent. I övriga regioner har bortfallet minskat med mellan 4 och 6 procent totalt sett.

- Den 1 januari 2015 bildades den nya Polismyndigheten, som ersätter de tidigare 21 länspolismyndigheterna och är indelad i sju polisregioner.
- Från och med april 2014 har definitionen av antalet utfärdade kontaktförbud förändrats. Antalet utfärdade kontaktförbud är en uppgift som Brå samlar in från Åklagarmyndigheten. Från och med april 2014 räknas de initialt utfärdade kontaktförbuden samt eventuella förlängningar av samma kontaktförbud separat. Det gör det möjligt att både särredovisa enbart initialt utfärdade kontaktförbud och att redovisa samtliga utfärdade kontaktförbud inklusive eventuella förlängningar.
- I tidigare redovisningar, från 2008 till och med mars 2014, ingick de kontaktförbud som utfärdades initialt eller förlängdes under redovisningsåret. Varje kontaktförbud räknades endast en gång, oavsett om det hade förlängts eller ej.
- I juni 2014 påbörjades avvecklingen av polisens ärendehanteringssystem Pust, och systemet stängdes därmed för nyregistrering av brott. Efter stängningen ska alla nya brott registreras och hanteras i ärendehanteringssystemet RAR. En generell rekommendation är att iaktta en viss försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- Från och med juni 2013 har polisen registrerat smitning från parkeringsskada (trafikförordningen (1998:1276) 2 kap. 8 § 2 st. och 14 kap. 3 § 1 p. a) med brottskoden 3006 i stället för med brottskoden för övriga bötesbrott 9001. Brottskod 3006 har tidigare i enlighet med Brås instruktioner endast använts för allvarigare smitningsbrott (trafikbrottslagen (1951:649) 5 § 1 st.). Brottskod 9001, som är den kod som borde användas för lindrigare smitningsbrott enligt gällande instruktioner, inräknas inte i den officiella brottsstatistiken, och den utvidgade tillämpningen av brottskod 3006 har således medfört en ökning av smitningsbrotten i statistiken över anmälda brott. Brå kan inte avgöra hur stor del av de registrerade smitningsbrotten som hör till respektive lagrum. Förändringen innebär att varken anmälda brott gällande brottstypen smitningsbrott eller brottskategorin trafikbrott första halvåret 2014 kan jämföras med tidigare eller senare perioder.

- Under februari 2013 driftsatte polisen ett nytt ärendehanteringssystem (Siebel-Pust), som ersatte det tidigare ärendehanteringssystemet Pust. Det nya ärendehanteringssystemet hade vissa brister vid driftsättningen, vilket har inneburit att det inledningsvis har använts i begränsad omfattning av polismyndigheterna. Brå har samarbetat med polisen och Åklagarmyndigheten för att omhänderta och avhjälpa bristerna i systemet. Det större systemskifte som införandet av Siebel-Pust utgjorde kan ha gett effekter som är svåra att överblicka. En generell rekommendation är att iaktta en ökad försiktighet vid analyser av utvecklingen av de brottstyper som hanterades i Siebel-Pust under åren 2013–2014, nämligen ringa stöldbrott (snatteri), ringa narkotikabrott (eget bruk och innehav), brott mot knivlagen, sjöfylleri (inklusive grovt) samt trafikbrott som rattfylleribrott och olovlig körning.
- I början av december 2012 genomförde Åklagarmyndigheten anpassningar av sitt ärendehanteringssystem Cåbra, för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Driftsättningen av åklagarnas nya system inverkar inte direkt på statistiken över anmälda brott 2012, men statistiken påverkas av ett mindre bortfall i de brott som registrerades i den nya versionen av Cåbra under de tre sista veckorna i december 2012. Vid tester har det framgått att det i huvudsak påverkat statistiken över ekonomiskt relaterad brottslighet, men även till viss del miljöbrotten. Framför allt har det påverkat statistiken över brott mot skattebrottslagen, där cirka 1 500 anmälda brott skulle ha tillförts om samtliga uppgifter ingått i statistiken. För övriga brottstyper bedöms påverkan vara försumbar.
- Under perioden augusti till december 2012 gjorde polisen anpassningar i sitt ärendehanteringssystem RAR, för att uppfylla de krav som ställs inom projektet Rättsväsendets informationsförsörjning (RIF). Förändringar i och med anpassningen som kan ha betydelse för statistiken över anmälda brott är bland annat förändringar i hur brott registreras och hur informationsöverföringen mellan myndigheterna sker samt svårigheter att identifiera unika brott i ärenden som överförs mellan nya och äldre versioner av ärendehanteringssystemen hos polisen. Det är därmed viktigt att iaktta en ökad försiktighet när statistiken tolkas. Brå analyserar löpande vilken inverkan de nämnda förändringarna har på brottsstatistiken.
- Till följd av Åklagarmyndighetens införande av ett nytt ärendehanteringssystem (Cåbra), se nedanstående punkter, gjordes anpassningar i Brås statistikdatabas under 2010. Syftet med anpassningarna var att förbättra tillförlitligheten i antalsräkningen av anmälda brott som registrerats hos Åklagarmyndigheten eller hos Ekobrottsmyndigheten. Med Cåbra infördes en unik brottsidentitet (BID) som ger bättre möjligheter att identifiera och följa upp enskilda brott. Det gäller till exempel brott som av administrativa skäl flyttas mellan olika ärenden eller åklagarkammare. Analyser efter anpassningen till den unika brottsidentiteten visar att antalet anmälda brott har varit underskattat sedan systemskiftet hos

Åklagarmyndigheten. Vid tester har det visat sig att det i statistiken över samtliga anmälda brott under 2007 har tillkommit cirka 0,8 procent fler brott efter anpassningen. Motsvarande för åren 2008–2009 är cirka 0,2 procent fler brott. Underskattningen av antalet anmälda brott kan framför allt hänföras till anmälda skattebrott samt till viss del till borgenärsbrott. Detta beror på att dessa brottstyper oftast registreras i Åklagarmyndighetens ärendehanteringssystem. Enligt de gjorda testerna har det efter anpassningen för 2007 tillkommit nästan dubbelt så många skattebrott, och drygt 60 procent fler borgenärsbrott. För åren 2008–2009 har 10 respektive 1 procent fler skattebrott tillkommit, liksom 8 respektive 1 procent fler borgenärsbrott. Därmed är jämförelser av anmälda borgenärs- och skattebrott åren 2007–2010 inte relevanta. När det gäller statistik över den ekonomiska brottsligheten är jämförbarheten och tolkningen även för tidigare år problematisk (se nedanstående punkter). För mer information om påverkan av ovan beskrivna anpassningar till Cåbra, kontakta enheten för rättsstatistik på Brå.

Kvalitetsstudier

Kvaliteten i brottskoder

För statistiken över anmälda brott, handlagda brott, handlagda brottsmisstankar samt misstänkta personer är uppgifter om brottskod avgörande för till vilken brottstyp man räknar brotten, besluten eller de registrerade misstankarna. För att få en bättre förståelse för kvaliteten i registreringen av brottskoder har Brå genomfört en kvalitetsstudie, som publicerades i september 2012.

Resultatet visar att felkodningar framför allt påverkar fördelningen av brott inom de olika brottskategorierna. Det är sällan som anmälningarna skulle ha kodats till en helt annan kategori. Till exempel bedömdes studiens samtliga anmälningar som getts en brottskod för bedrägeri ha registrerats till rätt brottskategori. Däremot förekom felkodningar för vilken typ av bedrägeri det var frågan om – datorbedrägeri, bluffaktura, bedrägeri med hjälp av internet eller annat. Generellt förekom en överanvändning av koderna för ärenden utan egen brottskod, som *övrigt bedrägeri* eller *annan stöld*, vilket också innebar att brottstyper med en egen brottskod var underanvända, t.ex. *bedrägeri med hjälp av internet*.

Ytterligare områden där det på grund av felkodningar finns anledning att iaktta försiktighet vid tolkningen av statistiken är variabler avseende *i nära relation/ej i nära relation*, *bekant/obekant*, *grovt/annat än grovt*, *försök/fullbordat* samt *inombus/utombus*. Det framgår av den ovan nämnda studien, men också i andra undersökningar som gjorts av Brå och SCB rörande användningen av brottskoder. För ytterligare information, se rapporten *Användningen av brottskoder, en kvalitetsstudie inom kriminalstatistiken* på www.bra.se.

Specialstudier om dödligt våld

För att kunna redovisa det faktiska antalet fall av dödligt våld gör Brå sedan 2002 specialstudier av underlaget till statistiken. Samtliga anmälda fall av fullbordade mord, dråp eller misshandel med dödlig utgång samt vållande till annans död (exklusive de fall som inträffar i trafiken eller på arbetsplatser) har studerats. Avsikten med studierna är bland annat att fastställa om misstanken om brott kvarstår efter polisens utredning (slutredovisad förundersökning). De anmälda fallen av vållande till annans död kontrolleras för att klargöra om det bland dessa gärningar finns brott som borde ha rubricerats som misshandel med dödlig utgång. Med dödligt våld avses fullbordade mord, dråp och misshandel med dödligt våld, som korrekt registrerats som sådana eller som felaktigt registrerats som vållande till annans död.

För mer information, se *Konstaterade fall av dödligt våld – Statistik för 2018*, som finns att ladda ner från www.bra.se.

Mars 2019

Brå ansvarar för den officiella kriminalstatistiken och har till uppgift att förse rättsväsendets myndigheter, brotts förebyggande aktörer och övriga användare med statistik av god kvalitet som underlag för verksamhetsuppföljning, beslutsfattande, utredningsverksamhet och forskning.

Utifrån insamlade uppgifter från rättsväsendets administrativa system, sammanställer och presenterar Brås enhet för rättsstatistik årligen cirka 1 100 tabeller på månads , kvartals och årsbasis inom områdena brott, personer lagförda för brott, kriminalvård och återfall i brott. Uppgifterna redovisas på såväl nationell som regional och lokal nivå.

Tabellerna publiceras på Brås webbplats, www.bra.se/statistik, tillsammans med tolknings anvisningar, kommentarer och analyser.